

Ady Endre

A halottak élén

*Mercator
Stúdió*

Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője

Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-963-607-615-3

Mercator Stúdió, 2009

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó

2000 Szentendre, Harkály u. 17.

www.akonyv.hu

Tel/Fax: 06-26-301-549

Mobil: 06-30-305-9489

e-mail: peteryk@t-online.hu

Ady Endre

A HALOTTAK ÉLÉN

(1918)

TARTALOM

A HALOTTAK ÉLÉN	7	ELMENNI TÁVOLRA,	
HÁT AHOGYAN A CSODÁK		PUSZTULNI	41
JÖNNEK ...	8	FÁRADTAN BIZTATJUK	
EMBER AZ		EGYMÁST	42
EMBERTELENSÉGBEN	9	A MESEBELI JÁNOS	43
EMLÉKEZÉS EGY NYÁR-		AZ ELTÉVEDT LOVAS	45
ÉJSZAKÁRA	10	A RÉGI SEREGLÉSEK	47
AZ AKARAT CSELÉDJEI	12	A HARCOK KÉNYSZERÜLTJE	48
A FEKETE HÚSVÉT	13	ÉLÜNK VAGY NEM?	49
CSAK ROSSZABB VOLNÉK	14	A NAGY HINTA-JÁTÉK	50
NÓTÁZÓ, VÉN BAKÁK	15	TÖBB BIZODALOM VÁGYA	51
EMBER AZ		ELFÁRASZT A VÁRÁS	52
EMBERTELENSÉGBEN	16	KÉTKEDŐ, MAGYAR LELKEM	53
A FÖLD ÉBRESZTÉSE	18	KÉT KURUC BESZÉLGET	54
VÉRESRE ZÚZOTT		KRÓNIKÁS ÉNEK 1918-BÓL	56
HOMLOKKAL	19	A HALOTTAK ÉLÉN	58
A RÉMNEK HANGJA	20	OBSITOT SE KAPOK	59
TEGNAPI TEGNAP SIRATÁSA	21	ÚJ ARATÓ-ÉNEK	60
E NAGY TIVORNYÁN	22	HULLA A BÚZA-FÖLDÖN	61
MAI PRÓFÉTA ÁTKA	23	AZ ŐSZ MUZSIKÁJA	62
MAG HÓ ALATT	24	A HALOTTAK ÉLÉN	63
A SIRATÓ SIRALMA	25	TORONY AZ ÉJSZAKÁBAN	65
INTÉS AZ ŐRZŐKHÖZ	26	HALOTTAN ÉS IDEGENEN	67
VÁRNAK A TÁBOROZÓK	27	SZOMORÚ HITVALLÁS	
A TÁBOR-TŰZ MELLETT	28	MAGAMHOZ	68
LEVÉL A VÉGEKRŐL	29	EMLÉKEZÉS NAGY HALOTTRA	69
ELHANYAGOLT, VÉRES			
SZÍVÜNK	30	AZ UTOLSÓ HÍDFŐ	70
MAG HÓ ALATT	31	SZEGÉNY ZUBOLY EMLÉKÉRE	71
KURUCOK ÍGY BESZÉLNEK	32		
AZ IGAZI SZÓ	33	KINCS GYULA EMLÉKÉNEK	72
A MOSTI MÁRCIUS	34	NÓTÁK PIROS ŐSSZEL	73
AZ ÜTÉSEK ALATT	35	A »DIES IRAE«	75
EGYSZER VOLT CSAK	36	ÁSÍT A TÜKÖR	76
AZ ELTÉVEDT LOVAS	38	BÓBISKOLVÁN LEHAJTOTT	
HÁZ JEGENYÉK KÖZÖTT	39	KARDOMON	77
A FAJTÁM SORSA	40	A MEGNŐTT ÉLET	78

IFJÚ SZÍVEKBEN ÉLEK	79	CERUZA-SOROK PETRARCA	
A HIVALKODÓ EMBER	80	KÖNYVÉN	115
AZ ÖREG ÁRVASÁG	81	MÉG FÁJOB B KÖNNYEK	116
LÁTTAM REJTETT TÖRVÉNYED	83	KI VÁRNI TUD	117
		UZZSORÁS KÖLCSÖNÖK	
HIMNUSZ A TAVASZNAK	84	VÁLTÓJA	118
A MEGNÖTT ÉLET	85	A FOGYÓ HOLD	119
A SZÉP HÚSVÉT	86	KÁR VOLNA ÉRTED	120
A RABBISÁG SORSA	87	ÉN BÚS IBOLYA-VETÉSEM	121
A HOLD MEGBOCSÁJT	88	A TAVASZI SZÍV	122
DAL A BOLDOGTALANSÁGRÓL	89	ÖSSZEBÚVÓ FÉLELEM ÓRÁI	123
		TALÁN HELLÁSZ KÜLDÖTT	124
AZ ŐSZ DICSÉRETE	90	VÁNDOR, TÉLI HOLD	125
A KRASZNA VÖLGYÉN	92	TOVÁBB A HAJÓVAL	126
KÉSZÜLÉS TAVASZI UTAZÁSRA	93	MÉGSEM, MÉGSEM, MÉGSEM	127
ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK		ÁLDOZÁS PIROS KEDVV EL	128
MARGÓJÁRA	95	MÁR ELŐRE RENDELTETTEM	129
ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK		SAJNÁLOM SZEGÉNY FIÚKAT	130
MARGÓJÁRA	96	A SZENVEDÉSNÉL TÖBBET	131
HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK	97	A BŰNÖK KERTJÉBEN	132
MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ	98	NYÖGÖK S MIND TERHEMEL	133
ADJA AZ ISTEN	99	BÁTOR JAJ NÉLKÜL	134
»TE ELŐTTED VOLT«	100	UGRANI MÁR: SOHA	135
A NAGY HITETŐ	101	TÁVOLRÓL A MOSTBA	136
KICSODA BÜNTET		A SZAMARAS EMBER	137
BENNÜNKET?	103	A MINDEGY ÁTKA	138
A TITOK ARAT	104	MEGMARADOK VIRÁGOS	
VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK	105	MEZŐKÖN	139
		A PIROS RÓZSA	140
A CSODÁK FÖNTJÉN	106	TOVÁBB A HAJÓVAL	141
VOLT EGY JÉZUS	107	VALLOMÁS A SZERELEM RÓL	142
NEM CSINÁLSZ HÁZAT	108	A KALOTA PARTJÁN	143
A SZÉTSZÓRÓDÁS ELŐTT	110	ÉS MÉGIS MEGVÁRTALAK	144
ÉS MOST MÁR	111	AZ ELHAGYOTT KALÓZ-HAJÓK	145
CERUZA-SOROK PETRARCA		VÁGTATÁS A HOLDNAK	147
KÖNYVÉN	112		
A NAGY HÍD	113		
VÖRÖS TELE-HOLD EMLÉKE	114		

ÓH, FAJTÁM VÉRE	148
VALLOMÁS A SZERELEMRŐL	149
MINDEN NAGY	
MEGÚJHODOTTSÁGOM	150
CIFRA SZÜRÖMMEL	
BETAKARVA	151
AZ IDŐK KEDVELTJEI	152
ŐRIZEM A SZEMED	153
BETEG SZÍVEMET HALLGATOD	154
DE HA MÉGIS?	155
NÉZZ, DRÁGÁM, KINCSEIMRE	156
AKKOR SINCSÉN VÉGE	157

A HALOTTAK ÉLÉN

HÁT AHOGYAN A CSODÁK JÖNNEK ...

Hát ahogyan a csodák jönnek,
Úgy írtam megint ezt a könyvet.

Se nem magamnak és se másnak:
Talán egy szép föltámadásnak.

Se nem harcnak, se nem békének:
Édes anyám halott néniének.

Ő tudta, látta, vélte, hitte,
Hogy ez a világ legszebbikje.

És úgy halt meg, hogy azt se tudta:
Mi lesz itt az okosság útja.

S ha késlekedik az okosság,
Nem poéta fajták okozzák.

Jönnek rendjei a csodáknak,
Kiket eddig tán meg se láttak.

Jönnek mindenek, jönnek, jönnek,
De a hiteim elköszönnek.

EMBER AZ EMBERTELENSÉGBEN

EMLÉKEZÉS EGY NYÁR-ÉJSZAKÁRA

Az Égből dühödt angyal dobolt
Riadót a szomoru Földre,
Legalább száz ifjú bomolt,
Legalább száz csillag lehullott,
Legalább száz párta omolt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt,
Kigyúladt öreg méhesünk,
Legszebb csikónk a lábát törte,
Álmomban élő volt a holt,
Jó kutyánk, Burkus, elveszett
S Mári szolgálónk, a néma,
Hirtelen hars nótákat dalolt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Csörtettek bátran a senkik
És meglapult az igaz ember
S a kényes rabló is rabolt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Tudtuk, hogy az ember esendő
S nagyon adós a szeretettel:
Hiába, mégis furcsa volt
Fordulása élt s volt világnak.
Csúfolódóbb sohse volt a Hold:
Sohse volt még kisebb az ember,
Mint azon az éjszaka volt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Az iszonyúság a lelkekre
Kaján örömmel ráhajolt,
Minden emberbe beköltözött
Minden ősének titkos sorsa,
Véres, szörnyű lakodalomba
Részegen indult a Gondolat,
Az Ember büszke legénye,
Ki, íme, senki béna volt:

Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Azt hittem, akkor azt hittem,
Valamily elhanyagolt Isten
Életre kap s halálba visz
S, íme, mindmostanig itt élek
Akként, amaz éjszaka kivé tett
S Isten-várón emlékezem
Egy világot elsülyesztő
Rettenetes éjszakára:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.

AZ AKARAT CSELÉDJEI

Cselédjei az Akaratnak
Most a századok között,
Mikor így kiütközött
Lelke a szép ember-fenevadnak:
Mi vagyunk cselédjei,
Cselédjei.

Az akarat - és bús cselédek:
Istenem, én Istenem,
Lehunyom felhős szemem
S talán átkozódni nem rút vétek,
Mégis fáj az átkozás,
Az átkozás.

Cselédjei az Akaratnak,
Titkon fájunk most magunk
S csak titkon, hogy siratunk -:
Kiket akartunk szépnek, szabadnak:
Másnak a cselédjei,
Cselédjei.

A FEKETE HÚSVÉT

Beteg szívem most be tele-nagy,
Milyen jó volna máskor élni,
Máskor s tán máshol:
Láz, virágzás, gyönyörű Husvét,
Jaj, itt nálunk, be fekete vagy.

Mikor halt meg itt a büszkeség
S volt jó itt élni nagy szivekkel,
Tele szivekkel?
Utat készít itt most a Fátum
S letépi Husvét minden zöld diszét.

Hol a magyar százfélé dacolt,
Szívós és bolond erejével,
Szép erejével,
Mely szabadra tört, ágált mégis
S kinek dolga Isten dolga volt?

Rongy, züllöttség, bomlás és boru,
Csoda, hogy még vannak néhányan,
Szegény néhányan,
Kiknek kell még ilyen országban
Szabadságért a harc-háború.

Beteg szívem most be tele-nagy,
Milyen jó volna máskor élni,
Máskor s tán máshol,
Mert itt mindent letép a Fátum:
Fényes Husvét, be fekete vagy.

1914

CSAK ROSSZABB VOLNÉK

Ha valaha még megállott,
Soha így még meg nem állott
Ember-elme
S lehetnék a fejedelme:
Egy kicsit csak rosszabb volnék.

Nyilatkozik össze-vissza,
(A Föld a vért issza, issza,
Mint a hó-lét)
Csak egy kicsit rosszabb volnék,
Jól-telt szájam be nevetne.

Jól-telt szájam be nevetne
S be gyönyörű bosszu lenne
Várva s zárva
Nevetni le a világra,
Ha egy kicsit rosszabb volnék.

Mert ha néha meg-megállott,
Soha így még meg nem állott
Ember-elme
S ha lehetnék fejedelme,
Talán sokkal rosszabb volnék.

NÓTÁZÓ, VÉN BAKÁK

Hogy zúg, zuhog, árad a nóta
Valamennyi vén fiú torkán
S hogy ölte órákig az orkán
Künn őket a próba-mezőkön.

Magyarok, öregek, nótások,
Bakák, búsak: dacosan, hősön.
Puskaport még alig szagoltak,
De hősök már, mint hősön-holtak.

Igy járnak a Végezés ormán
Ezer és ezer évek óta,
Mindig a Halálba loholtak
S el nem hagyta őket a nóta.

Miért? kiért? mikor?: erősön
Állták, mert így rendelteték el
S be szép ilyen végzetes néppel
Ugyanaznak tudni magunkat.

Ez a regéknek ősi népe
S hősi népe túl minden hősön,
Rosszkor jöve s rossz helyre téve
Átugrik Sorsot, Jelent, Voltat.

Fátum és dal népe, ha voltak
Sirok: te megbirtál a véggel,
Búsultál, ütöttél, nótáztál
S halsz és élsz: így rendelteték el.

EMBER AZ EMBERTELENSÉGBEN

Szívemet a puskatús zúzta,
Szememet ezer rémség nyúzta,
Néma dzsin ült büszke torkomon
S agyamat a Téboly ütötte.

És most mégis, indulj föl, erőm,
Indulj föl megintlen a Földről.
Hajnal van-e, vagy pokol éjféli?
Mindegy, indulj csak vakmerőn,
Mint régen-régen cselekedted.

Ékes magyarnak soha szebbet
Száz menny és pokol sem adhatott:
Ember az embertelenségben,
Magyar az úzótt magyarságban,
Újból-élő és makacs halott.

Borzalmak tiport országútján,
Tetőn, ahogy mindég akartam,
Révedtem által a szörnyüket:
Milyen baj esett a magyarban
S az Isten néha milyen gyenge.

És élni kell ma oly halottnak,
Olyan igazán szenvedőnek,
Ki beteg szívvel tengve-lengve,
Nagy kincseket, akiket lopnak,
Bekvártélyoz béna szívébe
S vél őrizni egy szebb tegnapot.

Óh, minden gyászok, be értelek,
Oh, minden Jövő, be féltelek,
(Bár föltámadt holthoz nem illik)
S hogy szánom menekülő fajtám.

Aztán rossz szívemből szakajtván
Eszembe jut és eszembe jut:
Szívemet a puskatús zúzta,
Szememet ezer rémség nyúzta,

Néma dzsin ült büszke torkomon
S agyamat a Téboly ütötte.

S megint élek, kiáltok másért:
Ember az embertelenségben.

1916. szeptember

A FÖLD ÉBRESZTÉSE

Nyujtózz meg és riadj föl,
Szegény, vonagló álmu gyermek:
Alvó, vén, emberes Föld.
Valami rontó csoda vert meg,
Valami álm-babona
S arcodon gyilkosan tepernek
Révületeknek katonái,
Rémületeknek gyilkát
Fájtatni a szivedben s fájni.

Csak nyujtózz és riadj föl,
Homlokod hideg verejtékét
Töröld le néma-hökkenőn
S aztán szemeid nézve-nézzék
Az Istent s egyéb találásid,
En-szépséged s a boldog békék
Csodálatos és tarka útját
S ha majd emlékezned kell:
Ne emlékezz, mert vonaglásod
Csak álmaid hazudták.

VÉRESRE ZÚZOTT HOMLOKKAL

A Mában élni a Jövőért,
Az Újnak tenni hitet:
Valamikor csináltam én ezt?
Mintha valami baj ért volna,
Dobása valakinek,
Homlokomon éles, nagy kő ért.

Harcos valómból kiszakadtam?
Véres-e a homlokom?
Igaz-e csúf menekülésem,
Vagy csak véres ésszel, homlokkal
Álmodom és gondolom?
Jaj, be szörnyűen megriadtam.

S mégis most már váltott a kedvem:
Régieket keresek.
Pedig, ugy-e, nem történt nagy baj?
Tán egy kicsit megzavarodtam
És a szavam kevesebb
S csak még hitből van kevesebbem.

Ugye, azért tartnak a harcok
S nem változott a világ?
Csak az én vén homlokom vérzik?
A Jövőt is el csak én dobtam
S tagadom a mai Mát?
Én, jaj, a régiekkel tartok.

Drága Tegnap, sebetlen homlok,
Hajh, nagyon szeressetek,
Nagyon szeress, éltem leéltje,
Hátha mégis baj van a Földön
És igazak a sebek
S minden Leendő összeomlott.

A RÉMNEK HANGJA

Bús gőzösök nyínak s kutyáim
Üvöltnek: ez az éjjel rendje,
Sokasodott hadak és vadak
Hozzák őket gerjedelemben:
Mert a hadak megsokasodtak,
Mert a vadak elsokasodtak.

Ritkított, vén erdők jajjongnak,
Mindörökre hantolt emlékek
Cincognak föl megsüketítőn
S száz kába, rossz szava az éjnek,
Mert az éjnek megnőtt a hangja,
Mert a Rémnak ezer a hangja.

Oh, éjszakák, kutyák és élet,
Hadak, vadak és mai sorsunk:
Akkor voltunk mi derekak,
Mikor még így együtt nem voltunk.
De végig-vágott a világon
Valaki, nagyon, a világon.

Minden Külön össze-zsibolygott
S mégis mindenek szét-szakadtak:
Gőzösök, kutyák, hadak, vadak,
De erdők, éjek megmaradtak,
Nagy riadások megmaradtak,
S a kísértetek megmaradtak.

TEGNAPI TEGNAP SIRATÁSA

Kezem szomorú áldását hinti:
Óh, tegnapi halott mozdulatok,
Óh, érintések halott kéje,
Óh, tegnapi kis bánataink, ti,
Óh, tegnapi bizakodásaink,
Óh, tegnapi-tegnap igéje:
Noli tangere.

Néztük: az Ember
Különbje magas szivárvány-hidon
Istenülésnek amint neki-vág
És gazdagodik mind-gazdagodó
Kényességekkel, új ingerekkel
S hogy mégis-mégis szép e hivalgó
Jószág, az Ember: maga a világ.

Ön-imádatunk kelyhe kicsordult
S mindenkitet megitatni akart
Nehéz kedvéből, e drága borból.

S a ma: didergő, gyászos büszkeség:
»Ne félj«, »Ne osztozz« - kis biztatások
Lemészárolt, dicső tervek felett,
Kik élet voltak és többek voltak,
Mint dobott, hulló, apró emberek.

Óh, tegnapi cirkulusok, halott,
Szent ábrák, gyilkos árkokba fúltak.
Kezem szomorú áldását hinti:
Óh, tegnapi halott mozdulatok,
Óh, érintések halott kéje,
Óh, tegnapi kis bánataink, ti,
Óh, tegnapi bizakodásaink,
Óh, tegnapi Tegnapi igéje:
Noli tangere.

Óh, hóhér Idő,
Óh, tegnapi Tegnapi igéje,
Megrontásoddal megszépült varázs.

E NAGY TIVORNYÁN

Terítve a Föld: lakni tessék,
Tombolj, Világ, most szabadult el
Pokloknak minden pokla rajtad,
Ha akartad vagy nem akartad,
Hollókkal és kóbor kutyákkal
Kész a lakoma, kész az egység.

Véres bor koponya-pohárban,
Hajtsd föl, Világ, idd ki fenékig,
Idd ki hősiezen és bátran:
Most már mindegy, most rohanj végig,
Végig a Téboly zöld-vér-útján.

S Téboly, most már ne szemérmeskedj,
Szakadnak a vásznak, szakadnak,
Eljött az álmodt minden-mindegy,
Esküdjünk a mindent-szabadnak,
Bőrünk úgyis ördögök bőre:
Lakomázzunk s aztán - előre.

Ha tivornya, legyen tivornya,
Olyan mindegy, élni, nem élni
S gyáva-e az ember vagy hérosz,
Olyan mindegy: van-e tán még rossz
S van-e még tán megbecsülendő?

Herold-csizmám egy kicsit sáros,
De jövök vígság-hirdetéssel:
Ordíts, kapu és kiálts, város,
Kárhozzatok, most van a napja
S akinek van még virradatja,
Ne haljon meg kárkozás nélkül.

Egész világ szóttje kibomlott,
S én egy nyomorék fonál hurkán
Még mindig csak bénán zsibongok?
Mit törődjünk elmúltak voltján?
Terítve a Föld, lakni tessék:
Éljünk dölgig e nagy tivornyan.

MAI PRÓFÉTA ÁTKA

"...A föld rakva vérnek ítéleteivel és a város rakva álnoksággal... Békességet keresnek, de nem léssen. Egy romlás a másikra jó..."

(Ezékiel próféta, 7.)

Alázottnál jobban alázva
Vizsgálom szívem, izmom, kedvem:
Hol a próféta őrült láza,
Mely fölörjög, tombol az Égre?
Hát már az átkoknak is vége?

Úgy szakadtunk be a Pokolba,
Mintha korbácsra s térítésre
Dühünk, hangunk sohse lett volna?
Öldöklő angyalai az Úrnak
Soha így meg nem öltek Multat.

Már nem tudjuk, mit veszítettünk,
Nem gyilkol új veszteség gondja,
Dermedett álom minden tettünk
S minden álmunk egy dermedett tett:
S vagyunk ördögnél esettebbek.

Már csúfja minden állatoknak
Isten híres sarja, az Ember
S a próféták is csak makognak.
Még mélyebb Pokol, még több Nincsen: -
Ezt add, Híres, ezt add, Te Isten.

MAG HÓ ALATT

A SIRATÓ SIRALMA

(Mit adhatnék?) Porlandó szégyen
Vagyok már csak, ki idejében
Érzi szégyenes voltát.
Kivert bikának sorsa biz ez,
Ki elveszti a csordát.

(Mit tehetnék?) Egy kis halállal,
Kit lelkem oly örömmel vállal,
Csúnyákat letörölnék?
Borzasztóan sok a csúnyaság
S mindegy: hálnék vagy ölnék.

(Mit futhatnék?) Egy-két határt tán
S aztán csalódottan megállván
Szidnék föl az egekre
S mégis torpannék hasztalanul,
Mint egy csúf, rühes medve.

(Mit sírhatnék?) Amit szabad volt,
Már elsírtam, ekkor és akkor
S ne is beszéljünk róla:
Én vagyok a magyar bánatok
Legbutább siratója.

INTÉS AZ ŐRZŐKHÖZ

Őrzők, vigyázzatok a strázsán,
Csillag-szórók az éjszakák
Szent-János-bogarak a kertben,
Emlékek elmúlt nyarakon,
Flórenc nyarán s összekeverten
Búcsúztató őszi Lidónak
Emlékei a hajnali
Párás, dísz-kócos tánci termen,
Történt szépek, éltek és voltak,
Kik meg nem halhatnak soha,
Őrzött elevenek és holtak,
Szivek távoli mosolya,
Reátok néz, aggódva, árván,
Őrzők: vigyázzatok a strázsán.

Őrzők, vigyázzatok a strázsán,
Az Élet él és élni akar,
Nem azért adott annyi szépet,
Hogy átvádoljanak most rajta
Véres s ostoba feneségek.
Oly szomorú embernek lenni
S szörnyűek az állat-hős igék
S a csillag-szóró éjszakák
Ma sem engedik feledtetni
Az ember Szépbe-szött hitét
S akik még vagytok, őrzőn, árván,
Őrzők: vigyázzatok a strázsán.

VÁRNAK A TÁBOROZÓK

(Emlékezés párisi nyarakra)

Elém most régi nyarak vonulnak,
Páris keblén amikor számüzötten
Rejtettem el bús, dühös arcom
S esküdöztem:
Tatár-dulta földem sohse lát.

Kedveim mint váltogatták egymást,
Hányszor nőttem és buktam a hitben,
Hogy jók haragja s épülése
Soha itten
Vért új vérrel se moshat el már.

Óh, párisi, dacos bujdosások,
Ti őriztetek meg fiatalnak,
Ki, ím, beérte és bevárta,
Míg akarnak
És mernek is az én társaim.

Új nyár érleli régi vetésünk
S a sok, régi, fúlt párisi nyárra
Úgy gondolok, mint áldott, lelki
Barrikádra,
Ki megvédett az új harcokig.

Tüzelj, Nap, csapkodj, vad, nyári zápor,
Hitek s dult mezők már kinyíltak
S kardot verve vas-keresztjéből
Régi sírnak,
Megyek: várnak a táborozók.

1914. június

A TÁBOR-TÚZ MELLETT

"Sok a fenyő-rud, magas a máglya."

»Ne félj, cimborám, csak az Isten látja.

Hol járnak óta császár vitézi?:

Az mi lángunkat csak az Isten nézi.«

„Régibb üdőkben vitézkedésnek

Más becsülete volt és a vitéznek.'"

»Most áruk csupán van zsoldosoknak,

Az bús harcason kik csak somolyognak.

Romló országban virtus rongy jószág:

Tegnap vitézek, ma vagyunk csak kószák.«

„Rakjam hát lángra bús, redves kedvünk?'

»Ne bánts, azért csak tovább vitézkedjünk.

Szétszórt máglyáink míg ki nem hunynak,

Álmodjunk harcot szegényi magunknak.

Sötét a világ, kell tűz, ha lobnyi,

Kell a gyújtáshoz mindég újból fogni.«

„Jó éjszakát, ni, virrad a lápon.'"

»Jó reggelt mégis, hajh, bajtárs barátom.«

1914. május

LEVÉL A VÉGEKRŐL

(Érmindszent, 1914. június)

Be jó lehet, hol a fegyver ragyog,
Be jó csatára kelni,
Ifjú, bízó seregek élén.
Hiszen rég szórtam én is a magot,
Börtön-mult is díszlik mögöttem,
Mégis úgy kínoz, úgy fáj,
Hogy régi dühvel, karddal
Nem ott az élek élén,
De buta ködű Végeken vagyok.
S hogy ami merészséget
Ezer harcos szívbe beloptam,
Távol a derék-hadtól,
Tétlen, itt belőlem kilobban
S hogy jómagamért helyt nem állok,
Bár nem kívánja senki jobban
Alkalmát a vallás-tevésnek.
Be jó lehet, hol a fegyver ragyog.
Lássanak fakó paripámon
Rohanni elől a fiatalok:
Ott vagyok hittel, multtal,
Árnnyal és merészséggel
S talán holnap ott termek
S a végbeli vitézzel
Megint szembe-állhatnak
A régi, agg, vásott ellenfelek.
Testvéreim, bajtársak,
Feledni nem szabad és nem lehet
A régi, kezdő társat
S milyen szép lesz, ha fiatalodott
Izmaimmal nem vénhedt másnak,
De a régi vitéznek látotok:
Reátok segítségre
S ellenségre csapásnak.

ELHANYAGOLT, VÉRES SZÍVÜNK

Sebeink megújulhattak százszor,
Úgy adta az Élet:
Támadtak a magyar sebeknél
Mindig tüzesebb kelevények
S mi árván, porban üszkösödtünk.

En-sirásunkat végigsírnunk
Hangosabb sirások
Nekünk soha meg nem engedték:
Úgy licitált reánk, mint vásott,
Kegyetlen uzsorás: a más sors.

Ha harcaink parázsa lobbant,
Világok gyúltak ki,
Sohse tudott az igazsághoz
Igazunk minket eljuttatni:
Hamupipőke a magyar kín.

Mégis és újra: föl a szívvel
Mi véres szívünkért,
Mi kinünkért, mi bánatunkért,
Mi szegény, meggyötört hitünkért,
Ha orkánzik a Mindenség is.

Harcunk a magyar Pokollal van,
Mindent erre tettünk,
Ennek a kapuit döngetjük,
Ezé a harcé lelkünk, testünk,
Ez veszünk vagy győzelmünk: sorsunk.

MAG HÓ ALATT

Gyötrött és tépett magamat
Régi hiteiben fűrösztve
Vérből, jajból és lángból
Szedegetem össze
S elteszem mint életes holtat.

Kell még Tegnapról hív tanu
S kell talán az én hadi-sarcom,
Hogy drága mementóként
Fölemeljem arcom
Egy új emberű új világra.

Vád nélkül szétekintgetek
Majd vertségek és diadalmak
Földjén, hogy a kaoszból
Harsos igét halljak,
Vagy harsos igét én hallassak.

Hős emberségem, várakozz,
Szép álmokat aludj, lefénylett
Jós és jó magyarságom,
Hívni fog az élet
S föltámadások örök Rendje.

Most tél van s szegény mag-magam
Megnémítva és behavazva
Rendeltetés hitével
Őrzöm meg tavaszra,
Igazimnak sarjadásáig.

KURUCOK ÍGY BESZÉLNEK

Nekem, pajtás, úgyis mindegy,
Farkas esz meg, ördög esz meg,
De megesznek bennünket.

Medve esz meg, az is mindegy,
Az a szomorú és régi:
Véletlen, ki esz minket.

S az a szomorú és mindegy,
Hogy jó időben bennünket
Sorsunkra mi se intett.

Nekem, pajtás, úgyis mindegy,
Bánja fene, hogy ki fal föl
Buta, bús mindegy-minket.

1915 április

AZ IGAZI SZÓ

Hogy telik erőből
Ugy adta az Isten,
Megértem és kibirom,
Ami vérlik itten
S lesz utána szó.

Kosarazott szájjal,
Lefojtott tüdővel
Mégis, most is azt hiszem:
Elmondok idővel
Kegyetleneket.

Valamikor jó lesz,
Jó lesz megszólalni,
Csúf, nagy özön-vér után
Jön sok galamb, talmi
S jó lesz jó galamb.

Jó lesz szenvedéssel,
Jó lesz majd nagy kinnal
Sok mindent elmondani,
Mit most a Rém hízlal:
Az igazi szót.

1915 április

A MOSTI MÁRCIUS

Szeretett és dalolt márciusok
Hervadt bokrétáját bedobom
Üzelve és, hajh, már nem üzve,
Ebbe, a ma mindent beharapó,
Rettenetes, fekete tűzbe
S így üdvözöllek, mosti március.

Sokszoroztam nagy emlékeidet,
Álomjáró és csoda-hivő
Szívvel tapostam sugarakban,
Harcoltam az öröms Jövőt
És most, miként te, úgy maradtam:
Üszkös-bénán, szép, mosti március.

Mi lesz, ha a hívőség megszakad?
S az emberek nagyon keserűn
Néznek a márciusi napra?
Zászlózott, híres, nagy céljait
Az Ember gúnnyal megtagadja?
Rettenetes a mosti március.

Ejh, legyen a sugár mégis a Napé
S tapossanak benne víg fiúk
Olyan hittel, mint én tapostam
S, ó Sors, hittetni tovább is akarj
Vidámitóbb, más márciusban
S én elbocsátlak, mosti március.

1916

AZ ÜTÉSEK ALATT

Csatát vesztvén alig csatázva:
Homlokunkat nem ékesíti
Hős, szent bukás vér-glóriája
S daccal nem nézhetünk az Égre:
Kevesen voltunk, buktunk s vége.

S mégis - be különös egy ország -
Megint dacosodnak a szemek,
Keményre száradnak az orcák
S ijesztő, síri némaságban
Megint fölszánt, magyar világ van.

Így volt ez itt századok óta:
Ezt a zúzott, vert fejű magyart
Mindig ütés tartotta, óvta,
Vert hencegések, törött álmok
Után: még konokabban állott.

Gyér seregünket széjjel-verték
S ránk rakta a cudar uriság
Az élhetésnek minden terhét.
S mert ránkszabadult minden vétek,
Azért lesz itt újból is élet.

1914 január

EGYSZER VOLT CSAK

Dózsa György emlékének

Egyszer volt itt lakodalom,
Nagy, igazi lakodalom,
Mikor ez ország vőlegénye
Dózsa György volt
S egy-egy hős tavasz-hajnalon
Ezer helyütt lángolt öröm-tűz.

Egyszer volt vulkán ez a föld,
Erő és láva ez a föld,
Mikor a harag, bosszú és cél
Összeállott
S itéletes viharba tört
S Dózsák, nem császárkák, üzentek.

Egyszer volt itt a Hit merő,
Moldvától Rómáig merő,
Mikor becsülettel és irtva
Támadt, végzett
Minden becsületes erő,
Hurkot tépve, csóvákat vetve.

Egyszer volt itt a Sors kegyes,
Bukásban is nagy és kegyes,
Mert azt üzentük a világnak,
Mit ma kéne
S mit azóta nem érdemes,
Mert holt vulkán a régi vulkán.

Egyszer volt itt forradalom,
Hítes, igaz forradalom,
Rendet, igazságot csináló,
De Dózsákkal
S azon a hősi hajnalon,
Mikor gőgösen nem alkudtunk.

Egyszer volt itt egy kis remény,
De véres és tüzes remény.
Jönnie kell új Dózsa Györgynek

S fog is jönni.
Jaj, félek, meg nem érem én
S ti se, drága, csüggedt bajtársak.

1914 május

AZ ELTÉVEDT LOVAS

HÁZ JEGENYÉK KÖZÖTT

Hol sűrűnek a jegenyefák
S hol babonások a vidékek,
Sok folyosójú, szép kriptákban
Reggelnek korán
Álmos, hideg, vén és árnyas az Élet.

Kövült arcokra süt be a Nap
S a puha szőnyeg: síró márvány
S előttük halk háló-termeknek
A lány-had vacog,
Riszálni felejt, holtak között járván.

Dél múlik: hideg és hidegebb
Egyre az alkonyatig minden:
S lámpáskor minden összezsöndül
Valami meleg,
Ébresztő, fogó és fölséges rímbe.

Lidérc üli meg a jegenyét
S benn, babonás házban kigyúlnak
Termektől a cseléd-ajtókig
A Nap-riadott
Csókok, esték, vágyak, eskük és multak.

Mikor szikráznak a jegenyék
S jön az alkonyat sunyi csendben
És kigyul a nagy-nagy kripta-ház,
Olvad és kigyul
Legmindenfélőbb, bolond szerelemben.

Az alkonyak ős órája üt,
Mikor már-már jönnek a lázak,
Jegenyé lesz a ciprusokból
S hős jegenyék
Körülálljuk s befödjük ezt a házat.

A FAJTÁM SORSA

Mert gyáva volt és szolga volt
S életét élni sohse merte,
A Sors, a sorsa,
Hajh, be megverte, be megverte.

Most itt várhatja a Pokolt
Szórva, megtépetten, ritkulva
S a Sors, a sorsa,
A sorsa búsabb, mint a multja.

És most a multja bünteti
Fekete korbáccsal, keményen,
A Sors, a sorsa:
Hogy éljen? vagy hogy már ne éljen?

Rossz, drága fajta, ki felé
Kerekedtek mindig a latrok,
A Sors, a sorsa,
Bűnben, vészben és bennem harsog.

Jaj, vajjon mit akar vele
Ezredek bűne, súlya, átka,
A Sors, a sorsa:
A sorsom nagy tragédiája?

ELMENNI TÁVOLRA, PUSZTULNI

Öreg Szilágyság, öreg a fiad,
Nagy pusztulásod hiába hivat,
Pusztul itt minden, nem Te egyedül
S én elmegyek Távolra pusztulni
Fiadul, kezesül.

Méla szépséged hol nevelgetett,
Nem mehet el beteghez a beteg
S nem ámulhat el híres tájakon,
Hisz szomoruságra változtál el,
Seb lettél: fáj nagyon.

Fáj a közelség: messzire megyek
S az ősi, Tuhutum-hágta hegyek
Felejtődjenek, halványodjanak
S minden az itthoni pusztulásból:
Nekem elég marad.

Be furcsa, mikor mellünkben sirunk,
Be furcsa, hogy ilyeneket irunk
Ma, amikor úgy röpül a világ
S csak a magyar lantos nyög és kérdez,
Mint egy régi diák.

1914 február 1

FÁRADTAN BIZTATJUK EGYMÁST

Zászlónk lehanyatlik untan,
Fáradtan biztatjuk egymást,
Bízunk még, de nem magunkban,
Be gazdátlan, be keserves bizodalom.

Szívünk is már olyan terhes,
Fölemelni hogy nem tudjuk,
Csak hazudjuk, hogy szerelmes:
Paraszai feketedő tegnapiak.

Babonáink megfakultak,
Csodáink elesteledtek,
Jövőink eleve multak,
Csak szégyeljük ezt a vén gyászt bevallani.

Öreg vitézink ühmögnek,
Ifjú bajtársak lázadnak
S így megy a had, megy a ködnek:
Siker útját kedvetlenül keresgeti.

Valahol utat vesztettünk,
Várat, tüzet, bizodalmat,
Valamiben késlegettünk
S most harcolunk kedvet vallva kedvetlenül.

Zászlónk lehanyatlik untan,
Fáradtan biztatjuk egymást,
Bízunk még, de nem magunkban,
Be gazdátlan, be keserves bizodalom.

1913 november

A MESEBELI JÁNOS

Bajban van a messze város,
Gyürkőzni kell a Halállal:
Gyürkőzz, János, s rohanj, János.

Királyfiak s nagy leventék,
Ha palástjukat ott-hagyták:
Rohanj, ha rongy is a mentéd.

Mesebeli király-lyánnyal
Hogyha akarsz találkozni:
Hadakozzál a Sárkánnyal.

Csak a mese s csak az átok
Tartott eddig így-úgy is még
S jók e csakok s e csalások.

Igy csináltad ezt már régen,
Van egy kis tapasztalásod
Csalatásban és fenében.

De csinálod, mert csinálod,
De csináld, mert erre lettél
S ha már álltad, hát kiállod.

Vagy nem állod s megbénultan
Gunnyasztani fogsz, ha merhetsz,
Öreg bűnödön, a Multon.

Kellessz a nagy arénára
Akkor is, ha életednek
Életed lesz majd az ára.

Ha már egyszer idegenbe,
Valamikor ide bujtál,
Rohanj jól kimelegedve.

A király-lyány: mese, János,
De nincs előbb a mesénél
S mese ellen minden káros.

Bajban van a messze város,
Gyürkőzni kell a Halállal:
Gyürkőzz, János, rohanj, János.

AZ ELTÉVEDT LOVAS

Vak ügetését hallani
Eltévedt, hajdani lovasnak,
Volt erdők és ó-nádasok
Láncolt lelkei riadoznak.

Hol foltokban imitt-amott
Ős sűrűből bozót rekedt meg,
Most hirtelen téli mesék
Rémei kielevenednek.

Itt van a sűrű, a bozót,
Itt van a régi, tompa nóta,
Mely a süket ködben lapult
Vitéz, bús nagyapáink óta.

Kísértetes nálunk az Ősz
S fogyatkozott számú az ember:
S a dombkerítéses sikon
Köd-gubában jár a November.

Erdővel, náddal pőre sík
Benőtteti hirtelen, újra
Novemberes, ködös magát
Mult századok ködébe bújva.

Csupa vérzés, csupa titok,
Csupa nyomások, csupa ősök,
Csupa erdők és nádasok,
Csupa hajdani eszelősök.

Hajdani, eltévedt utas
Vág neki új hináru utnak,
De nincsen fény, nincs lámpa-láng
És hírük sincsen a faluknak.

Alusznak némán a faluk,
Multat álmodván dideregve
S a köd-bozótból kirohan
Ordas, bölény s nagymérgű medve.

Vak ügetését hallani
Hajdani, eltévedt lovasnak,
Volt erdők és ó-nádasok
Láncolt lelkei riadoznak.

A RÉGI SEREGLÉSEK

»Mária, Jézus« - ígyen seregeltek
Kósza legény, asszony és gyermek
S lilium-lyányok drága csapatai.

Nem tudták: miért, hová, merre futnak,
Neki-vágtak a Halál-útnak
Büszkén, tébolyosan és énekelőn.

Istenes tébolyok szentelték őket
S küldte Dögbe szegény hívőket
S miért és miért nem? ők elindultanak.

Előttük szállt szent, csalogató mámor,
Előttük gajdolt hangos kántor
S utánuk e bolond és szép seregek.

Elbódultan talán ma is még mennek,
Neki Pokolnak, neki Mennynek:
Drága, jó magyarok, szép-zavarosak.

»Mária, Jézus« - ti megcsináljátok:
Egy csöppnyit lanyhuljon az átok
Kicsi fajtámnak vérző csapatain.

A HARCOK KÉNYSZERÜLTJE

Nem kívánta lelke-teste,
De harcolni mégis harcolt,
Kereste vagy nem kereste,
De harcolni kellett.

Embereit úgy prédálta,
Mint nációk legelsője
S nem volt soha olyan drága,
Mit vérként nem hullatott.

Hajh, vajon mi lesz belőle,
Ennyi sok, ostoba vérzés
Elvette az erőt tőle,
Avagy új erőt adott?

ÉLÜNK VAGY NEM?

I.

Élünk? - úgye, nem élünk?
Valakinek rossz álma
Lidérc-seregre válva -:
Csak rossz álmok vagyunk mink?

Vagy élünk? - mégis élünk?
S a megdühödött poklok
Népe, e véres, bomlott:
Valósággal mink volnánk?

Mért tudjuk azt, hogy élünk?
Mért nem bátrabb a téboly
S minden értést, mi még volt,
Mért nem söpör világgá?

II.

Mocsok a szívünk és agyunk,
Sirván siratjuk, hogy vagyunk
S hogy van, *még* van, az Élet
S hogy tudunk, mit se tudva
S utunk a latrok útja,
Holott Jézusokként kezdtük.

Véres a szívünk, a kezünk,
Születésünkkel vétkezünk
S most vétkeink tobzódnak.
Mért hívtak meg bennünket?
S a Vak-Sors miért büntet?
Nem elég, hogy (tán) élünk?

A NAGY HINTA-JÁTÉK

Nagyot lökött rajta pár csalafinta
S messziről milyen pompás volna bámulni:
Nini, a hinta!
Hogy lóg az az öreg, sötét Föld,
Hinta, palinta.

Talán-talán, nagyon messziről, mintha
Pénztelen gyermekként a vásárban
Hívna a hinta
S talán, messziről, sóvárognánk:
Hinta, palinta.

TÖBB BIZODALOM VÁGYA

I.

Vállalom fél-kimaradásom
Minden átkát
S kényszeres, tompa énekemet,
Mint megcsalt mátkát
Küldöm el, hogy szánjátok.

Vállalom az én magyar gyászom
S azt a vétket,
Hogy eljövendő bánásokat
Előre élek
S jajgatok, hogy ti bíztok.

II.

Csak egy kicsit több bizodalommal
Volnék és két karommal
Emelném föl a krisztusi keresztet,
De lelke bús és veszteg.

Mint ragyogna az én jó magyarságom
S tagadnám minden átkom,
Minden csúnya Jövő-gondot kivetnék:
Csak egy kicsit hihetnék.

1915 augusztus

ELFÁRASZT A VÁRÁS

Siratom, hogy sokat szóltam,
Biztattam és eligértem,
Mert járnom kell
Most bénán is, csúszva térden.

Járni, tenni, igazolni
Hiveknek tett hűség-esküt,
Fölemelni
Minden elém-dobott kesztyűt.

Élni, mintha kedvem volna,
Igérgetni úgy, mint régen
És gyűlölni,
Ki már nem is ellenségem.

Már békülnék, megbocsátnék,
Hogyha nékem megbocsátnak,
De tett eskük
Unszolnak és nem bocsátnak.

Lázat, mely meghalni sem hagy,
Csillogást, mely lankad, restül,
Be itt hagynék,
Ha szabadna, mindenestül.

De ki kérdez, választ várjon,
Ha nem is kell már a válasz.
Választ várok
S ez a várás úgy elfáraszt.

1913

KÉTKEDŐ, MAGYAR LELKEM

Én seregem és én népem,
Szeretlek én mindenképpen.

Hogyha szaladsz üzön s üzten,
Megrajonglak buta tűzben.

Fájsz, hogy így vagy, fáj, hogy látlak
A Sors bús uszítottjának.

Fáj, hogy az én éles torkom
Ma hurokkal, bénán hordom.

Disznók állnak most elébem
Röfögően és negéden.

S ordító és intő vágyam
Belepusztul a muszájban.

Szeretnék sereget szedni,
Sok-sok mindent vissza-venni.

Bár csalódna holtát-lelten
Én kétkedő, magyar lelkem.

1915 szeptember

KÉT KURUC BESZÉLGET

I.

„Nagy tüzet csináltunk,
Ugye, Józsa testvér,
Hogyha most szalonnád volna,
Bizony hogy süthetnél.”

»Komám, eltévedtünk.
Nagy ez a sötétség,
Fölgyújtottuk a világot
S nem látunk egy lépést.«

„Ordasokkal élünk
Nádban, gazban, sárban,
Mi a célunk, mi a célunk
E nagy bujdosásban?”

»Hadd el, komám, hadd el,
Hadd el, komám, mindegy.
A Mennybéli régen-régen
Erre küldött minket.

»Majd eligazítja,
Hogyha jónak látja.
Addig pedig kóborogjunk
Tovább a világba.«

II.

„Tegnap ott, máma itt győzelem-tort ülnek.”
»Nem leszünk ott, pajtás, mikor megbékülnek.«

„Hallom, pajtás, holnap nagy csatába visznek.”
»Minket, még ha győzünk, úgylis kisemmiznek.«

„Ez a gyászos világ viseli a láncot.”
»Ejh, ahol nincsen tűz, ropják ott a táncot.

»Csak vén kurucoknak keserű az élet,
Otthon cifrálnak gyöngö fehérnépek.«

»Itt is elárulnak, ott is elárulnak,
Nem való ez nekünk, csupán csak nagy úrnak.«

,No, meg zsebrákoknak, úgy-e, koldus társam?'

»Bár az otthonomat soha már ne lássam.

»Nincsen is már otthon, nincsen is már semmi,
Jó lesz, pajtás, holnap a csatába menni.«

,Pedig be sok kedvvel jöttünk a halálba.'

»Verje meg az Isten, aki kitalálta.«

III.

,Deres füvet eszik

Jó lovunk s lelkünk, Cseke pajtás.'

»Mindegy már, cimborá,
Majtény innen csak egy jó hajtás.«

,S ha Majtényban leszünk,

Mondd csak, pajtás, végre mit értünk?'

»A szent szűz Mária,
Pátronánk: imádkozik értünk.«

,Hátha majd a sikon

Urak titkai fölborítnak?'

»Legalább, legalább
Híre lesz a majtényi síknak.«

,Ilyen kevés magyar

És ilyen sok-sok régi ellen.'

»Hát maradjunk, cimborám,
Hitben, hűségben, szeretetben.«

»Ha senki sem marad

Becsületesnek, hűnek, jónak,

Vigyázz, mert akkor is

Nagy barátaid fognak, óvnak.«

KRÓNIKÁS ÉNEK 1918-BÓL

Iszonyú dolgok mostan történülnek,
Népek népekkel egymás ellen gyűlnek,
Bűnösök és jók egyként keserülnek
S ember hitei kivált meggyöngülnek.

Ember hajléki már rég nem épülnek,
Szívek, tűzhelyek, agyak de sérülnek,
Kik olvasandják ezt, majd elképülnek,
Ha ő szivükben hív érzések fülnek.

Jaj, hogy szép álmok ígyen elszörnyülnek,
Jaj, hogy mindenek igába görnyülnek,
Jaj, hogy itt most már nem is lelkesülnek
S mégis idegen pokol lángján sülnek.

Itt most vér-folyók partból kitérülnek,
Itt most már minden leendők gyérülnek,
Itt régi átkok mélyesre mélyülnek:
Jaj, mik készülnek, jaj, mik is készülnek?

Hegedűs fickók többet hegedülnek,
Olcsó céciókon ezerek vegyülnek,
Rút zsvány-arcok ékesre derülnek
S ijjedt szelidek szökve menekülnek.

Lámpás, szép fejek sután megszédülnek,
Emberségesek igen megrémülnek,
Ifjak kik voltak, hoppra megvénülnek
S a Föld lakói dög-halmokba dülnek.

Bús kedvű anyák keservesen szülnek,
Labdázó fiúk halálba merülnek,
Ős, szép kemencék sorjukba elhülnek
S kedvelt szűzeink uccára kerülnek.

S szegény emberek még sem csömörülnek,
Buták, fáradtak és néha örülnek,
Szegény emberek mindent kitörülnek
Emlékeikből, mert csak ölnek, ölnek.

Szegény emberek ölnek és csak ölnek
S láz-álmaikban boldogan békülnek.
S reggelre kelvén megint megdühülnek,
Kárhoznak, halnak, vadakká törpülnek.

Halál-mezőkön bitófák épülnek,
Nagy tetejükre kövér varjak ülnek,
Unják a hullát, el- s vissza-röpülnek,
De az emberek meg nem csömörülnek.

A HALOTTAK ÉLÉN

OBSITOT SE KAPOK

Élt és írt élet, szerelem s dalok,
Mámorotoktól lassan ballagok.

Be sokat adtam oda értetek
S nekem be kurta kézzel mértetek.

Vagyonom vékony, koldus szemfedők:
Kis áltatás és még kevesebb gög.

S ha ez se lesz, mi lesz hát majd velem?
Kap obsitot nóta és szerelem?

Életemet, túl a silány derűn,
Nem fogom-e meginni keserűn?

Óh, szerelem s kevéske kis mivem,
Életetek, félek, hogy semmi sem.

S az életem, félek, hogy megunom
Hazugság-fogytán és fele-uton.

Obsitom sem lesz bölcs emlékezés,
Áltatás és gög elfogy e kevés.

Futó homok lepi be a nyomom
S az asszonyom sem az én asszonyom.

ÚJ ARATÓ-ÉNEK

Keresztek ülnek a tarlón,
Keresztek a temetőben,
Keresztek a vállon, szivünkön,
Keresztek messze mezőkben
S csak a Kereszt gazdája nincs sehol.

Keresztek az egész földön,
Keresztek tornyon és mellen,
Keresztek a földi jóságon
S égi szózat: »Megérdemlem,
Keresztet mért vállaltam ezekért?«

1915

HULLA A BÚZA-FÖLDÖN

Ott feledték a havas sikon,
Ásatlan sírján sohasem nő
Szekfű, Isten-fa, bazsalikom.

Elitatódik nagy csendesen,
S növendékeit veri rajta át
A győzedelmes búza-szem.

S a nyáron majd porhadtan lapul,
Mint megcsúfolt madár-ijesztő
Arany-tengerben fővenynek, alul.

Letipró sorsa már távolba zúg
S belőle és fölötte díszlik
Az Élet, a reményes és hazug.

AZ ŐSZ MUZSIKÁJA

Most is együtt a Csönd s a Lárma,
Az Ősz csak bennünk változott,
Ódon és nemes muzsikája,
Ha van szép szív, ma is megleli.

Színe, könnye, búja a régi,
Nótái is a régiek,
Tud altató szépet mesélni,
De fölúj régi sebeket is.

Szépek, akik ma élni mernek,
Egy-egy feledő mosolyuk:
Drága, élet-folytató gyermek
S minden könnyük felébredt halott.

1915

A HALOTTAK ÉLÉN

Most a Mezőn mindenki vesz
S vér-felhők futnak szabadon
S hű csapatomat most leltem meg,
Most leltem meg a csapatom,
Az Életből kikényszerültet.

Életes, drága jó fiúk,
Óh, halottakként ébredők,
Be szeretőn rántom ki kardom
Árnyas, szent rangotok előtt
S benneteket meg most talállak.

Nem voltak hősibb társaim
Soha, mint a mostaniak,
Fejükön az éjféli holdfény
Eget-verő, fényes sisak,
S fejüket friss sírból hozták föl.

Be sokáig váraozék
Én, árvult, társtalan Kain
S ím, hirtelen érkeztek hozzám
A társaim, a társaim,
Levitézlettjei a kedvnek.

Mit néztek, hajh, ők valaha,
Mint járták velem a Mezőt,
Szegény hozzám-testvérisültek,
Jámbor élet-levetkezők
S ím, meredt szemmel mosolyognak.

Mert mind az Életé valánk
S ha lelkünk meg-megütközött:
Csak az Élet áradt túl bennünk
S ugye, most a sirok fölött
Szeretjük egymás tarka célját?

Be szép, kísértetes világ,
Be jó nekem, be szép nekem:
Most az igazi halaványak

Táborában vezérkedem,
Hogy az Életre mosolyogjunk.

TORONY AZ ÉJSZAKÁBAN

Faluja nyár-éji csöndjéből
Fehéren, aggódva kibámul
A torony
S vér-hireket vár a lángoló,
Vénhedt világbul.

Harangjait állatja némán
S az Istenének, kinek háza,
Nem üzen,
Áll, remeg és bámul a torony
Megbabonázva.

Az Ég csodálatos felhői
A Holdat rejtegetve úsznak
S a torony
A Holdnak köszön, e mennyei,
Bölcs omnibusznak.

A Hold sokféle tornyot látott,
Sohse sietett, sohse késett
S nem riad,
Ha telnek e kis Föld-csillagon
Elrendelések.

Tán holnap már vérrel meszelten
Fog csillogni istenes őrünk,
A torony,
S a harcos multnak igéje zúg:
Halunk vagy győzünk.

Tán holnap már a torony hősibb
Vallását vallja vércse-multnak
S fiai,
A harangok, a még álmodók,
Össze-kondulnak.

Csak a Hold fog tovább döcögni,
Mint majd a Föld is, ember nélkül
S a világ

Holdfényes torony-romok fölött
Mégis megbékül.

1914 július derekán

HALOTTAN ÉS IDEGENEN

Át nem léphető, gyorsan vert hidon
Tulról hozott és túlos az életem,
Olvadt csillag, zuhogó fényű,
De megfagyasztom, hogyha tetszik
S egy dölyfös éjen elhajítom,
Ha rátok ömlő fényessége untat.

Harcok, unom fáradt diadalunkat,
A mindig-fénylés s vallás terheit,
Mi még mindig talán magyarul
Legtöbb, legbúsabb erre itt
És mégis-mégis olyan elhagyott:
Életemet, ez olvadt csillagot.

Okos, fényszóró rendem nincs nekem
S olyan irigy, olyan áldástalan
Mindegyik és mindegyik Istenem
S olyan nehéz és kedvetlen a mámor
Lábamnak és fejemnek és szívemnek
S úgy nem tudnak engem méltón szeretni.

Tulról hozott és túlos drága semmi,
Életem, már beléd-káprázni
Úgysem tud, mint régen, a szemem
S én, rokona egész világnak,
Szeretője, vágyója, buzdítója,
Futok halottan és idegenen.

1914 május

SZOMORÚ HITVALLÁS MAGAMHOZ

Pók, pók, kerge pók, én,
Ki nem tudom befonni magam
S ki nem tudhatok kiszállni sem
Szilaján.

Mint magamat, úgy sajnálni,
Csak mást volna szép,
Üres fazék
A lelke s nem elég a könnyem.

Sohse voltak a pillanatok
Ilyen szörnyű évek
S hogy vagyok:
E bűnöm még így nem utáltam.

És sohse volt e rettenet,
Hogy utált magamat kell becézniem
S így biztatnom:
Hiszek neked.

EMLÉKEZÉS NAGY HALOTTRA

(Jean Jaures emlékének)

Gyertek, akik igazán fájtok,
Hadd hallassam nektek a szívemet,
Ezt a némán dobogó átkot,
Ki gyilkolt-hőst próbál pótolni most.

Szaggassuk szét azt, ki ma ember
S számítsuk ki rab, bús mivoltait
S legyünk ostoba szerelemmel
Hozzá, ostoba vétkein felül.

Száznál több oka a magyarnak,
Hogy jó testvérnek vallják mindenütt
S száznál több gyász annak a karnak,
Melynek békéért kellett hullnia.

Fáj a szívem s nehéz üzennem
És mindeneiket meg nem mondhatok,
De nagy, halott, ölt testvérem bennem
Úgy él, mint a Gondolat igaza.

Nehéz idők a jókat irtják
Gyöngé bajtársak lágy szíveiből,
De maradnak, akik kibírják
Az időket, igazságot vevén.

Gyertek, akik igazán fájtok,
Hadd hallassam nektek a szívemet,
Ezt a némán dobogó átkot,
Figyeljete és jól átkozzátok.

AZ UTOLSÓ HÍDFŐ

(Justh Gyula emlékének)

Kevély, szabad magyar, királyi gőgű,
De fajod, néped és a fényes álmok
Hódoló, harcos, hős alázatossa:
Nagy temetések idején mentél el.

Vajjon a Halál békült szíven ütött?
S nem azt mondtad-e: Nincsen itt mit keresnem,
Világok csúf mulását nézni meguntam
S új világokra új kínokért lessek?

Fajod és néped rogyadozó lábbal
Az Ur csodáiért már nem is szitkozódik,
Nem imádkozik: önvére e vad partján
Tartja az utolsó hídfőt.

Jaj, hátha azért mentél,
Mert megindulván a Föld, Tenger és az Ég,
Megindulunk mi is mind teutánad
Magyar harcokat más csillagon keverni?

SZEGÉNY ZUBOLY EMLÉKÉRE

Ha elmentél,
Okod volt rá s minden tettnél
Mondottál egy jónagyobbat:
A Halált.

Csak hadd fájjon
Szívem e bolond hiányon,
Hogy nem látom bölcs-hunyorgó
Szemedet.

Százegy éjnek
Virrasztója, éber Lélek,
Most is bizton és Neked van
Igazad.

KINCS GYULA EMLÉKÉNEK

Fájt, hogy az arcod
Nagyon síma volt a ravatalon:
Hogy törölhette
Arcodról le a drága indulatokat
A Halál, ez a durva Hatalom?

Bús tünődésed,
Gondod, bűd, békéd és bölcs mosolyod
Hogy törölhette
Arcodról le egy bolond, semmi, hirtelen,
Egy ostoba, leső, percnyi dolgod?

Fáj, hogy elhinni
Síma arcu búcsúd ma sem tudom
S ha rossz szememmel
Téged, hasonlítatlan, összetévesztelek
És sírok a havas országuton.

NÓTÁK PIROS ŐSSEL

I.

Piros Ősz, piros Föld, piros Ég.
De a gondolatok ma: kormok,
De a gondolatok feketék.

A gondolatok, a gondolatok.
Piros volt a Gondolat régen,
Ma pedig üszkös, sötét s halott.

Piros volt egykor a szerelem,
Piros volt a husvétii zálog,
Piros a rózsa e kebelén.

Piros a Nyár és a Nyár-utó,
Piros volt minden kis szerelem,
Mely lány után volt nagyon futó.

A vér is piros akkor talán
S most tengerekben is olyan csak,
Mint bor-folt kis korcsma asztalán.

II.

Piros volt az Úr és a hóhér
S angyalok jártak le a Földre
Egy kicsi-kicsi, piros bókért.

És piros volt a magyar álma,
Mert a kenyér régen kenyér volt
S nem mennyekből ledobott málna.

Piros volt mi nagy törekvésünk:
Siessünk nagyon a magyarral,
Meggéstünk kissé, el ne késsünk.

Nagy, magyar bánatunk piros volt,
Igazán igazunkban voltunk
S nem mi csináltuk, ami rossz volt.

Piros magyarság, be elkéstél,
Be rosszabbul mén most a dolgod
Minden régi semmit-tevésnél.

Piros szív, piros agy, piros bor,
Rosszul érkeztünk e világba:
Piros világ és mégis rosszkor.

Piros csók, hit és piros álom,
Sokadik Ősz fordított most meg
Keresztül milliom halálon.

III.

Piros Ősz, piros Föld, piros Ég,
De a gondolatok ma kormok,
De a gondolatok feketék.

A »DIES IRAE«

Szakítani minden földi jókkal,
Kiabálni: le a bírókkal,
Le a Halállal, ki a csókkal,
Nem birkózni a birkozókkal,
El a tettekkel, csitt a szókkal,
De vitatkozni a valókkal
S fölhördülni egy sunyi bókkal.

Ha mégis csak megtart az Élet,
De szép volna ez néha szépnek.
De én már mégis így maradtam,
Fél-élő, de egy szakadatlan
S megférhetetlen síri katlan.
Sokan sírnak majd még miattam
S elsiratják, amit sirattam.
Alkonyulnak, mire virradtam
S igazaimat majd riadtan
Érzik majd egy véres piacban,
Hova befutottak inatlan:
Sokan sírnak majd még miattam.
S akkor szabad csak nekem menni.

ÁSÍT A TÜKÖR

Ásít a tükör,
Hogy gyáván belenézek:
Régi hitvesek búcsuzása,
Késések,
Unott ellenfelek vagyunk mi.

Ásít a tükör:
Egykor mint jó barátok
Bámultuk bámulóan egymást
S az átok
Közénk most fagyasztóan állott.

Ásít a tükör:
Egymást tán elfeledtük?
Milyen furcsák vagyunk, bámultak
Mi együtt,
Egymást nem lelő ismerősök.

BÓBISKOLVÁN LEHAJTOTT KARDOMON

Mint a piros vér a fehér havon,
Visszáját úgy virítná szerte
Énem, e legnagyobb nagy-hatalom.

Úgy sorakoztatná, vértézve itt,
Ha lehetne, kemény attakban
Hős, régi szavait, vitézeit.

De most másé a vér, másé a hó,
És holnapig céltalanul fut
Betyár-ló, hős-ló, szép pej vagy fakó.

S ha lovamat mégis megnyergelem,
Ne ülj mögöttem, óh, sötét Gond,
Nálam mégis kisebb fejedelem.

Bóbiskolván lehajtott kardomon,
Engedem a világot futni
S visszafutni kérőn, hallgatagon.

S akkor megint világ lesz a világ
S mi, az igazi nagy-hatalmak,
Kirójjuk rá a penitenciát.

A MEGNŐTT ÉLET

IFJÚ SZÍVEKBEN ÉLEK

Ifjú szivekben élek s mindig tovább,
Hiába törnek életemre
Vén huncutok és gonosz ostobák,
Mert életem millió gyökerű.

Szent lázadások, vágyak s ifju hitek
Örökös urának maradni:
Nem adatik meg ez mindenkinek,
Csak aki véres, igaz életű.

Igen, én élni s hódítani fogok
Egy fájdalmas, nagy élet jussán,
Nem ér föl már szitkozódás, piszok:
Lyányok s ifjak szivei védenek.

Örök virágzás sorsa már az enyém,
Hiába törnek életemre,
Szent, mint szent sír s mint koporsó, kemény,
De virágzás, de Élet és örök.

A HIVALKODÓ EMBER

Csak az a fontos, ami: Én
S minden csak ezért történik
A Föld alatt s a Föld színén:
Be nagy a hivalkodó ember.

Csak az a fontos: ki vagyok?
S itathatják a világot
Üres, ostoba vér-habok:
Be nagy a hivalkodó ember.

Csak az a fontos ami: Én,
Halállal és Halál nélkül,
Holott mindenki halni mén:
Marad a hivalkodó ember.

Mikor a világ megveszett
S a minden-jók dögbe hullnak,
Tudom, hogy a legnemesebb:
Szegény, hű hivalkodó ember.

1916

AZ ÖREG ÁRVASÁG

I.

Fiatalon indult s féktelenül
S büszkén, hogy egyedül és fiatalon,
Ifjú, szép magzatom, az Árvaság.
Árvaságom volt első diadalom,
Az Árvaság, mely megöregedett.

Milyen furcsa az ifju Árvaság
S hogy szereti magát akkoriban,
Milyen búsan szereti magát.

Néha-néha ok nélkül fölrian,
De nagy-bölcsen s erővel suhan át
A hittelenség áradt vizein
Az Árvaság, az ifju Árvaság.

II.

Azután a múlások jöttek,
Az Árvaság kezdett megöregedni
S kezdett szívemnek lenni fájó semmi.

S hogy kerestem az asszonyt, aki fájva
Virítson az üres szomoruságra
S az Árvaságra fájdalomat derítsen.
De egyszerre csak: nincsen Isten
És aki van, nem nekem-való Isten.

És mégis-mégis, öreg Árvaságom,
Lesz talán még valami, ami fájjon,
S büszkén fájjon, mint ifjúi korodban
S könyörögve, de jobban
S nem gúnyjára az olcsó valakiknek.

S akik egy csöppet hittek
E nagy, szerelmes Árvaságnak,
Öreg Árvaságom, megáldnak.

III.

S megint jön a fájdalom és a sok.
S az asszony, aki úgy megváltozott
S jöttök, mindenkit pótló valakik:
Diadal, Nő és gögös Árvaság.
S az Árvaság, mely megöregedett,
Emelt fejjel verdesi az eget,
Részegen issza az Élet borát
S újra-álmodja ifjukorát.

LÁTTAM REJTETT TÖRVÉNYED

Rejtett törvényed, Uram, akkor láttam,
Mikor megint vígan szedtem a lábam
S megint nevetett a szemem
S az Élet teljes kórusa
Megint csak énbennem dalolt
S úgy buktam föl, mint buta holt,
Mefagyottan a teljességes nyárban
S fölöttem minden kórusok kórusa:
A Tied, a kegyetlen, zúgva zengett.

Kis Földeden, Uram, úgy dermedett meg
A Nyár s kivált az én nyaram,
Miként Könyvedben írva van,
Szíve te sok nazareus szentednek.
Engem rohanó gőz-szekér
Vitt halottan holt reményhez Keletnek:
Mefagytam s lángolt a világ,
Mefagyott az én új ajándék-nyaram
S egy vad zápor a gőzösünkre paskolt.

Szép volt, Uram, szörnyű és tán igaz volt,
Dörögtek a fellegeid
S menny-köved százszor is üzent
Útszéli, tűnő fáknak a magasból.
Egy-egy köved nagyon talált
És sohasem válogatott,
Melyik fa pusztul, melyik marad épnek.

Láttam, Uram, akkor rejtett törvényed:
Hogy mit csinálsz: azt Te tudod.

HIMNUSZ A TAVASZNAK

Hiszen harsogás a dolga,
Éhes, ékes nagy legény,
De sohse volt ilyen toroka,
Ilyen harsány sohasem.

Óh, Tavasz, én úgy szeretlek,
Te nagy, zengő rosszaság,
Zsarolója pajzán kedvnek
S kongó jóság sohasem.

Himnuszod ritkán daloltam,
Mert hogy nagyon te vagyok,
Életem eltavaszoltam
S nem leszek más sohasem.

Óh, életeket fogyasztó,
(Most jobban, mint máskoron)
Életeket lelohasztó
Nem tudsz lenni sohasem.

A MEGNÓTT ÉLET

Hatalmas, hős, sudaras Multnak
Ágai, gyönyörű éveim,
E véres idő-mosolyok,
Igazi lombba most borulnak.

Méltó, nagy tavasza most ért meg
(Túl réműleteken s vágyakon,
Tavalyi kísértéseken)
Az én istenemnek: a Vérnek.

Az Élet szörnyüség, gazdag
S az én kicsufolt, szent sebeim,
Mint rózsák piros májuson,
Egy világ testén fölszakadnak.

Most, íme, itt az életemnek
Átkos és bús magyarázata,
Sejtő kínja, szédülete,
Dölyfe, - íme, honnan erednek.

De e tavaszt lombosan állom
S megért mindent e megért tavasz.
S olyan nagy most az életem,
Mint óriás grimászu álom.

1915

A SZÉP HÚSVÉT

Odukat és kriptákat pattant
S bús árkokig leér a szava:
Ilyen a Husvét szent tavasza
S ilyen marad.

Miért tudjon Ő az embervérről,
Mikor künn, a Tavaszban
Minden csoda csodát csinál
S minden drága fizetség megtérül?

Óh, Tavasz, óh, Husvét,
Emberek ősi biztatója,
Csak azt szórd szét köztünk:
Állandó a tavaszi óra
S ilyen marad.

Krisztus támad és eszmél,
Odukat és kriptákat pattant.
Van-e gyönyörűbb ennél?

A RABBISÁG SORSA

Pétere is ennen-magamnak,
Kakas-szó szólhat már ezerszer,
Dédelgetett énem, vén Mester,
Zsidótalan és szegény rabbi,
Soha-soha meg nem tagadlak.

Soha-soha nem állok rabnak
Őrjöngő népek közepébe.
Nem állhat az, kinek a vágya
A népek és az Isten népe
S a minden vágyak legszebb vágya:

Ez a világ legyen világja,
Ékes, vidám, aki, jaj, ésszel
Embernek mert jönni s meréssel
Szántja, gondolja el e Bolygót.

Nem mondom én, hogy tegnap jól vót
S mindig úgy lesz, hogy egy-két ember
Érdemlődik, kit szerelemmel
Vesz körül a krisztusi dőre.

De már ezért az egy párért is
És magunkért, rabbiságunkért,
Előre az igazságunkért:
Csalatni, csalódní, előre.

1915 június

A HOLD MEGBOCSÁJT

Savanyun, csonkán, nagy mezők fölött,
Talán tizedszer ílyképp, megrabolt,
Balog utasként ballag át a Hold.

Arcán vén kópék fáradt mosolya
S alatt szörnyedt, bús sóhajba vesző
Kínjaival mered föl a mező.

Forradásos mező, fukar, kopár,
Rothasztó testét gúnyos, halk, hideg
Fényével a Hold öntözgeti meg.

S fagyos fényben e nagy hulla terül,
De messze szélén félénk vándorul
Egy lány csókos férfiára borul.

Mintha sohse járt volna itt Halál,
Az Élet, ez az eltörött derék,
Kígyós örömmel üti föl fejét.

S mert Földre nézni csókért küldetett,
A Hold ujjongva, bízón kiragyog
S száz halál-bűnért küld bocsánatot.

DAL A BOLDOGTALANSÁGRÓL

Minden, amiben hittünk,
Oda-van, oda-van, oda-van
És szerencsés
És boldog, ki csak önmagáért
Boldogtalan.

Mert minden oda-van,
Minden, amiben hittünk,
Zászlók, kiket ormokra vittünk,
Ma minden oda-van
S boldog, aki boldogtalan.

Boldog, aki boldogtalan,
Mert minden oda-van,
Oda-van, oda-van, oda-van.

AZ ŐSZ DICSÉRETE

I.

Evoé, Élet, be gyönyörű ősz jött,
Talán legszebbik ősze a világnak,
Ma mosoly-csokrát szórom szét a számnak,
(Megint virul e búra görbedett):
Evoé, Nap, nincsen baj égen-földön.
Evoé, Vágy, a Mind igazolója:
Él az Élet s az Élet nem beteg.
Csuklástól csókon-megistenülésig,
Élet, ma hallom csengőn a szavad:
Nem milliónyi ilyen-olyan ember,
De Ember az Isten ígérete
S míg ember él, minden győzve halad
Teljesülésig, mit csak ember élt
S a legkülömbek szent vágy-zászlait
Továbbviszik a legkülömb maradtak
S Halál nincs a legfurcsább vágyra itt.
Evoé, Élet, be gyönyörű ősz jött.

II.

Ma belül és hősön élnek a hősök,
Igaz romlása nincsen semminek,
Az ősz megint csiklandós-szomorú,
Ragyogásos, nagy szivek a mezők
S ragyogásos, nagy mezők a szivek.
S ha fájtak a tikkadt, ősi legendák,
Hát új legenda kerül, ami lázaszt.
Talál a Vágy új legyűrnivalót,
Rettegő bút és aggodalmat százat
S a vígságos, hatalmas Úr előtt
Az Élet mit örömföldbe vetett
Ma is drága és ma is szeretett,
Bár egy magyarul is megkötött sorsra
Minden egyéb ezerszer könnyebb volna,
De él az Élet s be gyönyörű Ősz jött.

III.

Támadjatok föl, jólfigyelő ősök:
Én tömeg-Mának nem adtam magam,
Nekem az Ember egy folytonos ember
S nekem semmi ma sem vigasztalan.
Most építem vulkánokra a fészkeket,
De fajtámra is mostan figyelek
S most hiszem el, hogy elhinni szabad,
Hogy milliókért élhet egy-nehány.
Dajka-nóták és tanító szavak
Fölszuhognak biborban egybeforrva:
Sohse vághat rosszat az Ember sorsa:
Ím, tábor vagyok gőgben, egyedül,
(Be jól van - vélem - minden, ami van)
Szívem napos, víg rétként elterül
(Hallom, hogy az egész föld dübörög
És átkozódnak, kik máskor imáznak):
Ma mosoly-csokrárt szórom szét a számnak,
Evoé, Élet, be gyönyörű ősz jött.

1914 szeptember 11

A KRASZNA VÖLGYÉN

A Kraszna völgyén, hol a faluk
Így tavasszal bokréták,
Csináltunk rövid sétát
Boszorkányos, bolond kocsival:
Szép és különös volt az ut.

Varsolcot, e vidám falut
Átgáztuk vidáman
S hozzám illően bátran:
Be szép az Élet és a vidék
Szívnek és szemnek hogyha fut.

KÉSZÜLÉS TAVASZI UTAZÁSRA

(Élek-e én? - éltem-e én?)
Tavasz jön, nagy útra kelek,
Most minden ár elsöpri gátját,
Készítsétek az úti ládát.
Szabad vagyok, szomjas vagyok
S most indultok ti is ragyogva,
Az Élet fűttyét túl-zajongva,
Gyors, finom, szobás vonatok,
Télből Tavaszba ébresztők, tik.
Rómába is most készülődik,
Yachtját fűtteti a nagyúr
S Cook-nál jegyeztet a szegény.
(Élek-e én? - éltem-e én?)

A Halleluják már előre
»Föltámadt Jézus«-t berzenkednek,
Drága nedvek és drága kedvek
Kapnak csiráztató erőre
S a tenger álmos, szép, nyugodt.
Az Élet indul mindenütt
És titkos, bűvös hegedük
Mindenféle nótákat pengnek
S a szonáták tréfásan lengnek
Hopszaszák és nóták között.
Bécsi valcer, gondola-dal,
Nigger tánc és francia dalka,
Kóló, csárdás ölelkezik
S minden más ének szent zsvajba
A Tél megmaradott telén.
(Élek-e én? - éltem-e én?)

Egy japán kert költözött hozzánk
S az illatot illatok hozzák.
Tavaszi szélről megzavarva
Ibolyás, nótás Nizza is,
De ibolyás s nótás nagyon
Magyar síkok sok fehér falva,
Népük künn sűrög a mezőn.

S az Élet édes szomjusága
Tikkaszt, kerget dalokba vágyva
És mindenki újakra készül
Mámoros, megváltó vitézül.
S ha van baj is, segít a Nap,
Jó szó, szép hit, szánt akarat
S régi bajtársunk, a Remény.
Csatangolnak gyönyörű dámák,
Készítsétek az úti ládát,
Tavasza jön, nagy útra kelek.
(Élek-e én? - éltem-e én?)

1917

ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA

ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA

1. Seirből kiált énhozzám is az Úr: »Vigyázó, mit mondasz az éjszakáról, vigyázó, mit mondasz az éjszakáról?« Ilyen hiábavalóság hát az ember isteni elméjének fényessége, hogy egy fuvalom által éjszaka lesz?
2. Hányszor kell még sírnia a szeretet és géniusz doboló vigasságának szűnésével a Földnek, megromolnia s megerőtlenedniök a Föld népe nagyjainak?
3. Miért, hogy a föl-fölemelkedett Embert mindig visszarántja Valaki, kit Úrnak is neveznek, Jehovának is, Rendelésnek is, Sorsnak is? Az Ember már-már készül jónak és Istennek változni, de Perazim hegyén fölkél az Úr.
4. Mi jókedvet csinál az Úrnak, hogy csak mutogatja az Embernek nagyszerű célját, az Élet egyenlő kibékülését mindnyájunkkal s a békének szivárvány-hídját? Miért keresi meg bennünk, mint a Gibeon völgyében megharagvásban, a mi ősi vadságunkat, hogy gonoszságainkat egymásra tüzelje?
5. Bizony a »kegyetlen, hosszú Léviátán kígyót és a tekergő Léviátán kígyót« kemény, nagy és erős fegyverével nem látogatja meg senki És a »veres boru szőlőt« vérrel öntözi most megint az Úr. Óh, miért olyan szeretetlen és boldogtalan az Ember, ki úgy kívánja a szeretetet és boldogságot? Vigyázók, hiába vigyáztok, óh, jaj, vigyázók, hiába vigyázunk, mert újra és újra leesik a sárba az Embernek arca.

HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK

Mindig volt titkos, valamis
Názárethje az emberi Jónak,
Honnan elindult könnyesen,
Dagadón, szánva bús milliókat
És soha nem ölt meg iszap
Bátor, nagy vizü s tiszta folyókat.

Folyók, szívek, ne féljetek
S bénult szívem se, te, ki eddig
Nem merted elég könnyesen
Mélyíteni szent folyóknak a medrit.
Az emberek a siratást
A Jó álmáért is megérdemlik.

Dagadjatok meg, szent folyók,
Szívek, kik még hajléki a Jónak,
Sírjátok ki könnyeitek,
Hozsánna ma a bízó síróknak,
Hozsánna, bízó Tegnapunk
S hozsánna neked, szent árú Holnap.

MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ

Be szép a régi kép, a tiszta,
Be szép volt a világon élni,
Be szép volt az a lázadó,
Mégis uras, szent Össze-Vissza.

Imádkozni is tudtunk néha,
De mindenképp Istené voltunk,
Nem-akartan és nem-tudón
Legbőszebb óránk se volt léha.

Be szépeket elhittünk akkor
És a Poklot hogy elfeledtük
És most a Pokol muzsikál:
Fülünkben száz és szörnyű akkord.

Megszakadt szép imádkozásunk,
Pedig valahogyan: van Isten,
Nem nagyon törődik velünk,
De betakar, ha nagyon fázunk.

Imádkozzunk, hogy higgye higyjünk:
Van Isten, de vigyáz Magára,
Van Isten s tán éppen olyas,
Kilyenekben valaha hittünk.

Adjuk Neki hittel magunkat,
Ő mégiscsak legjobb Kisértet,
Nincs már semmi hinnivaló,
Higyjünk hát a van-vagy-nincs Urnak.

Mert ő mégis legjobb Kisértet
S mert szörnyüség, lehetetlen,
Hogy senkié vagy emberé
Az Élet, az Élet, az Élet.

ADJA AZ ISTEN

Adja meg az Isten,
Mit adni nem szokott,
Száz bús vasárnap helyett
Sok, víg hétköznapot,
Adja meg az Isten.

Adja meg az Isten
Sírásaink végét,
Lelkünknek teljességes
S vágyott békességét,
Adja meg az Isten.

Adja meg az Isten,
Bár furcsa a világ,
Ne játsszak ölő, gyilkos,
Cudar komédiát,
Adja meg az Isten.

Adja meg az Isten,
Mit adni nem szokott,
Száz bús vasárnap helyett
Sok, víg hétköznapot,
Adja meg az Isten.

»TE ELŐTTED VOLT«

*"Jaj a pásztoroknak, kik elvesztik és elszaggatják az én
mezőmnek juhait, azt mondja az Úr"....."Én uram...én pedig
nem utáltam meg a te utánad való pásztorságot és a háborúságnak
napjait nem kívántam, te tudod: ami az én számból kijött, te
előtted volt..."*

Jeremiás siralmai

»Te előtted volt« mindig szálló,
Sokszor síró s néha riszáló
Szegény szava az embereknek:
Ha sohse szerettél: szeress meg.

Tudod, Uram, hogy mostanában
Ólom-tűzek égtek a számban,
Kiálthatnék, hallgattam mégis,
Tudok mindent, hallgattam mégis.

Hatalmat, Te, másoknak mértél,
Túl az aranynál s túl a vérnél.
Egekig a fák sohse nőnek:
Viszed már számadásra őket.

Nekem, együgyűbb pásztorodnak,
Azt add csak, hogy ne legyek rosszabb.
Ne hazudjak s az igazról is,
Óh, kevés szót az igazról is.

Tréfál a kezed? Játszik? Büntet?
Nem utáltalak meg - bennünket:
»Te előtted volt«, Te csináltad
S én úgy teszek, ahogy kívántad.

Nem untam meg pásztorod lenni,
Nézni, hallgatni vagy szeretni
S éltem csak akkor csapnám hozzád,
Ha nem orcám volna az orcád.

A NAGY HITETŐ

(Eloivasandó Máté apostol evangéliuma)

Költők költője, gyermek halálig,
Ha körülfogtak bitóbánatok,
Drága, isteni Együgyüséged
Csak ennyit szólalt fojtott sírással:
Harmadnap föltámadok.

Néped nem volt s papi-fejedelmek
Mégis aggódtak, hogy majd mit mivel
Egy zavaros beszéded visszhangja
Már gyűlő-seregével Igédnek
S nagyra-nőtt sziveivel.

Megint a jó Pilátust keresték
Sápadtan minden farizeusok:
Adjon a sírhoz több katonát még,
Mert bolondok, csalók és varázslók
Az eféle krisztusok.

És pénzt vevének a katonák föl,
Koporsód száját akik őrizék,
Mert hátha mégiscsak föltámadnál
S amit vértajtékos, szép szád mondott:
Égi s ezernyi igék.

Minden költők közül te kaptad
Keresztek és bitók legjobbikat,
Mert minden költők költője voltál,
Kiben istenien oldódtak meg
Legemberibb, legalázóbb igák.

Óh, be szép a te neved, szép Krisztus
S így árulkodtak: »a nagy Hitető«,
Így árulkodták Pilátusnak
Ma is nagyszerű példaságod:
Isten, Torony és Tető.

Nagy Hitető, sokan veled tartunk,
Nagy Elárult, úgy fáj, hogy itt vagyunk,
Úgy vágyjuk jég-ajkunkra az ajkad

S mondani te Együgyűségeddel:
Harmadnap föltámadunk.

KICSODA BÜNTET BENNÜNKET?

Halottak-e már a halottak
Bennem és künn-künn, szerte-széjjel
S volt-e Élet, vagy csak megloptak
Bennünket
S a Sors csak meglöpöttat büntet?

Nézem most már förtelmes kéjjel:
Mik az élők, mik a halottak,
Mit hoz a nappal és az éjjel
S bennünket
Milyen ellógott Isten büntet?

Mik a jelenek s mik a voltak,
Mik jönnek az északi széllel,
Mit üt ránk ma és mi lesz holnap
S bennünket
Szülönk gerjedelme mért büntet?

Bennem és künn-künn, szerte-széjjel
Halottak-e már a halottak
S alusznak-e nagy gödrű mélylyel
S bennünket,
Igazakat, ki a Gaz büntet?

A TITOK ARAT

*"Láték egy asszonyt ülni egy veres fenevadon, ...
melynek hét feje és tíz szarva vala, ... és az ő
homlokán ilyen név vala megírva: Titok ...*

(János jelenései, 17.)

Aratja a Földet a Végzet:
Nagy aratás van, sokasodik
Kereszt és tarló
S aki eddig az égre nézett,
Hűlt orcával ma sárba hajló.

S ki a szentek véréből ivott,
Szilajul, veres fenevadján
Nyargal részegen
A szörnyű asszony, a Titok
S minden ugrásra száz tetem.

Vörös bársonyban és skárlátban
Nyargal és dermesztően kacag
S meghal a lélek
S így rosszabb, mint holtan a sárban
S ez rosszabb halál, mint az élet.

Mind örülünk, arat a Titok,
Halott lélekkel botorkálunk
S az asszony kacag,
Ki a szentek véréből ivott:
Fúl az ember s ő arat, arat.

VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK

Óhajtozom el a Magasságba,
Nagy a csúfság ideleln,
De van Karácsony, Karácsony,
Istenem, én Istenem
S ember-vágy küldte Krisztusunkat.

Két gerlicét vagy galamb-fiókát,
Két szívet adnék oda,
Hogyha megint vissza-jönne
A Léleknek mosolya
S szeretettel járnánk jászolhoz.

Krisztus kívánata, Megtartóé,
Lázong át a szívemen,
Mert Karácsony lesz, Karácsony,
Istenem, én Istenem,
Valaha be szebbeket tudtál.

Óhajtozom el a Magasságba
Gyermekségemben kötött
Minden szűzséges jussommal,
Mert az emberek között
Nem így ígértetett, hogy éljek.

Követelem a bódító álmot,
Karácsonyt, Krisztus-javat,
Amivel csak hitegettek,
Amit csak hinni szabad,
Csúfság helyett a Magasságot.

Lábainknak eligazítását
Kérem én szerelmesen,
Karácsony jöjjön, Karácsony
És száz jézusi seben
Nyiladozzék ékes bokréta.

A CSODÁK FÖNTJÉN

"...Mikor a harmadik angyal trombitált volna, leesék az égről egy nagy csillag... a csillagnak neve pedig üröm... És mikor az ötödik angyal megfuvallotta trombitáját... csillag esék le az égről, melynek adaték a mélységes kutnak kulcsa... Annak okáért az napokban keresik az emberek a halált, de nem találják meg azt és kívánnak meghalni, de a halál elmegyén előlük..."

(János jelenései, 9., 10.)

Csillag-zuhító angyal-trombiták
Piros hangjára addig-addig lestem,
Míg megérkeztek a káprázatok
S csodáit küldi, pirítva a testem,
A nyolcadik angyal: a Láz.

Minden rendestől eltéptem magam,
Szemem prédáit mind összezilálom,
Életem száz mással elegyítem,
Csapdoshasson vitézül föl az álom
S száz színű álom-rettenet.

Csodálatos, képes rettenetek
Szent zavaros kora, íme, szakadt rám,
Ülnek bennem víziók és valók
Szerelmesen, fájón összetapadván,
Hogy minden: ugyanegy legyen.

Igy, az üröm és halál-vágy után,
Teljességessé, fantomossá válok,
Reggelt, oldást, bizonyt nem keresek
S leráztam a csak-ez és csak-egy jármot:
Már minden mindent vállalok.

A Láz és én vagyunk ma a világ,
Nem sietek, mert már el ugyse kések,
Csillag-zuhító angyal-trombiták,
Száz étellel fölérő jelenések
Visznek csodák föntjére föl.

1914 május

VOLT EGY JÉZUS

Szent elgondolás: volt egy Jézus,
Ki Krisztus volt és lehetett
És szerette az embereket.

Ő mondta: fegyvert a fegyverrel
Győzni s legyőzni nem szabad:
Jézus volt, Krisztus: legigazabb.

Az emberek úgy elrosszultak
(Hiszen nem voltak soha jók):
Most Krisztus-hitünket csufolók.

Pedig ma is élhet. Föltámadt,
Ki Krisztus és nagyon nagy úr,
De él másképpen és igazul.

Járj köztünk, drága Isten-Ember,
Tavasz van, nőnek a gazok
S kevesek az igaz igazok.

Ugy látlak, ahogy kigondoltak:
Egy kicsit véres a szived,
De én-szivem egészen tied.

NEM CSINÁLSZ HÁZAT

*"...Fömlála azért Dávid király az ő lábaira, és monda:
Halljátok meg szómat, atyámfiai és én népem! Én magamban
elvégeztem nagy szívem szerint, hogy az Úr szövetsége ládájának
nyugodalmas házat csináltatnék, és a mi Istenünk lábainak
zsámolyt; hozzá is készítettem vala mindent, valami szükség
volna. De az Isten engemet megszólíta és mondá: Nem csinálsz
te házat az én nevemnek; mert hadakozó ember vagy, sok vért is
ontottál immár..."*

Krónika I. könyve, 28.

Szabadulás fény-sáva olyan vékony
S a Halálig sem jutottam el,
Azután meg nincsen hajlékom
S hajlékot az Úrnak sem építettem
És itt állok hitetlen.

Harcaimnak emléke sem remegtet,
Tán helyettem járt itt valaki,
Aki bűnös csodákat kezdett:
Nézem és nem ismerem meg az arcom:
Ez az én hires harcom.

Csetepatáztam örökkön az Úrral
S pár zsoltárát megírtam talán,
S beszélnek, hogy jöttem sok újjal,
Beszélnek, hogy megbántottam sok régít,
Beszélnek, így beszélnek.

Nem férfi az Élet, de léha asszony
S még hogyha az Úr is int felé,
Nincs, amit lelkére aggasson
Az Úrnak s az urának sohse épít
S nem csinál semmit végig.

Óh, Élet, Asszony s előtte Halálnak,
Te rangos, ősi, nagy Félelem,
Hol van jó küszöbe a háznak,
Melyet az én Uramnak építettem,
Magamnak építettem?

Ha harcért jár ez, hajh, miért harcoltam
S miért volt a kiontott vér?
Vagy átkozott vagy bolond voltam:
Házam nincs és idegen az én arcom:
Ez az én hires harcom.

1914 február 16

A SZÉTSZÓRÓDÁS ELŐTT

"És áll (az előbbieknél) helyébe egy utálatos... és békességnek színe alatt csalárdul cselekszik azzal, és elmenvén győzedelmet vészen kevés néppel. Elfoglalja az országnak gazdag részét... zsákmányt, prédát és gazdagságot oszt az ő vitézeinek, és gondolataival forgolódik az erősségeknek megvételek felől, de azt ideig eltitkolja."

Dániel könyve, 11.

Hát népét Hadur is szétszórja:
Szigoruabb istenek ezt így szokták,
Miként egy régi, bánatos, erdélyi
Prédikátor írásba róttá
Keresvén zsidókkal atyafiságunk.

Jöttünk rossz erkölccsel rossz helyre,
Volt utonállók új utbanállóknak
S míg úrfajtánk egymást s a népet falta;
Tunya álmainkat jég verte
S még a Templomot se építettük föl.

Helyünkön meg nem tudtunk állni
S ide kerültünk, ez kezdeti átkunk,
Ma már nem mienk paráznás vérünk sem,
Jöhet a helyünkre akármí:
Megöltük és kibűnöztük magunkat.

És mi nem leszünk majd szétszórva
Árvult, de mégis győzedelmes fajta:
Minket korszakok tűz-dühe nem edzett
S fölolvast a világ kohója
S elveszünk, mert elvesztettük magunkat.

1914 január

ÉS MOST MÁR

És most és most már
Nincs bennem avas ijjedelem,
Rosszabb már nem jöhet a rossznál:
Elfelejttem s tán kiheverem
Lódítván magam ölből ölbe.

Kik fajuk óvták,
Óh, mindig így cselekedtenek:
Csalódott s fáradt pátrióták,
Hajszolták maguk sok-sok beteg
Mámorba, feledésbe, csókba.

Törő, sok szírtnek
Nem kínálok immár a fejem,
Bús csodák és sorsok lebírtak,
Ilyenkor legszebb a szerelem
S igaza volt Antoniusznak.

Elvész az ország,
Ha elfogytak az aszkéta szívek
S fájdalmaim testem mért rontsák,
Mikor nincsen minek és kinek
S zsongító asszony-ölek várnak.

Biblia mondja:
Pusztuló nép vezérei
Mind-mind a bujaság bolondja,
Ha már nem tud szépen vérzeni
S pusztulás hív paráznaságot.

Hős fajom döglük,
Hiába harc, hiába fájdalom,
Hiába gög, hagyjuk a többi:
Kötél szakadt és én vén hátamon
Bizsergő vágyak poklát érzem.

CERUZA-SOROK PETRARCA KÖNYVÉN

A NAGY HÍD

Nagy Hídnak szép, támos hajói,
Ti, Életen ringva átvivők,
Ma nektek fogok gyónva gyónni,
Tegnapi és mai nők
És talán holnapiak.

Távozó léptű férfi-ember
Nem tud átalmenni a folyón,
Csak kapcsolódó szerelmekkel
S hazugul is ragyogón
S igazán is hazugul.

Vertem a nagy Hidat ragyogva
S mint a régi, ős szerelmesek,
Ugy gondolok az asszonyokra:
Egyik se volt kevesebb
És többet egyik sem ért.

Ring a nagy Híd s a másik partot
Mikor érem el már, nem tudom,
De hálásan emelek arcot
Itt is, ott is az uton,
Édes, ringó átvivők.

VÖRÖS TELE-HOLD EMLÉKE

Hegy mögül mikor vörös tele-Hold
Ébredt,
Az alkonyon (már három éve lesz)
Elébed
Csöndesen beteg szívem lehullott.
Mennyi minden száguldozott közénk
S üzte
Vörös Holdkor, sok tévedt alkonyon
A tűzbe:
Hamvadunk még, vagy már elhamvadtunk?

CERUZA-SOROK PETRARCA KÖNYVÉN

Itt az írás: nem legényes sorok,
Régi epedések, régi torok
Búgása bőgött így ezelőtt,
Igy írtak a hajdani nem szeretettek,
Igy írtak a régi, bús szeretők.

Nem azért írok, hogy fordítsd felém
Fehér orcád. Óh, már beérem én,
Ha torkomon buknak a szavak.
S szám kérdeni, kérni se, mást sohse merne,
Mint a sirást és sírni talán szabad.

Boldog vagyok, mert nagyon szenvedek,
Boldog vagyok: érted vagyok beteg.
Halálra szánt, mint rég ezelőtt,
Mint régen a hajdani nem szeretettek,
Mint régen a régi, bús szeretők.

MÉG FÁJOB B KÖNNYEK

Síró szerelmek gyötrő útja,
Nem látom még mindig a véged,
Pedig már nagyon maradoznak
Boldog és tavaszos vidékek
S az út is már egyre sötétebb.

Valahol meg kellett vón' állnom
Egy elhagyott, víg leány-arcnál,
De nekem a könnyek kellettek,
Mindig a könnyek minden harcnál
S most már a megállás sem használ.

Most már járom kálváriámat,
Volt arcok utánam köszönnek
S vén szívemre, míg botorkálok,
Kegyetlenül, gúnyosan jönnek
Új szerelmek s még fájóbb könnyek.

KI VÁRNI TUD

(Küldöm, ki érti)

Tartsd magad,
Sors, Élet és Idő szabad
S ki várni érez, várni tud.

Várni tud,
Kinek ön-énje nem hazug
S nem hord össze hetet s havat.

Tartsd magad,
Mert most az a leggazdagabb,
Ki várni érez, várni tud.

UZSORÁS KÖLCSÖNÖK VÁLTÓJA

Szerelem, óh, uzsorás kölcsön,
Föl-fölesdeklő napjaimnak
Rosszkor érkezett drága rossza,
Mégis - mégiscsak visszahozza
Nagy fizetségeit a kinnak
Egy-egy boldog, hitető napod.

Tudom, hogy vénülön adózni
Kicsit szégyen a szerelemnek,
De a szégyen szerelmes lángja
Festi vénségem ifjúságra
S boldog napokon elpihennek
Boldogtalanok zavarai.

Engem megillet, mit küzdésben
Ifjúságom balgán mulasztott,
Parázsos, hívő, csókos órák,
Könyörületek, nagy adósság
S mámorok, melyekbe fulasztok
Üres, fekete emlékeket.

A FOGYÓ HOLD

Merre jár most a fogyó Hold
S boldog töltjén hogyha nézte,
Megállott a szívverése
Valakinek egy pillanatra?

Merre jár most a fogyó Hold,
Merre járhat most az Élet,
Tengert bámul, hegynek téved,
Vagy csöndes erkélyre int el?

Merre jár most a fogyó Hold,
Meredt szemmel most is nézték
Az Ég e rokkant vitézét,
Kit olyan ó s jó ketten nézni?

Merre jár most a fogyó Hold?
Ifju hitek, vén emlékek,
Bűnös üdvök, üdvös vétkek
Fogyó, rokkant, hű katonája?

KÁR VOLNA ÉRTED

Futó sorból rontva kidőlten,
Nem is vagyok talán már,
Nem is lehetek az Időben.

Jóság rohamaim is fogytán
S úgy nézek messzeségbe,
Mint vén juhász hajolva botján.

Igen: bot, egy kicsit koldusbot,
Hideg és fáradt nézés
S otthagytott, szegény ősi jussok.

Ki társam lenne, nekem nem kell
S vágyottam nem vágy társul
S aggulok éhes szerelemmel.

Se jó, se rossz, se bús, se víg már:
Becsületes válasz megy:
Kár volna érted, hogyha bíznál.

Engem kinullázott az Élet,
Én már dacból se adnék
Bárkinek is meleg hűséget.

Csoda-percnek kellene jönni
S mert nem bízok csodákban:
Csókollak, de el kell köszönni.

ÉN BÚS IBOLYA-VETÉSEM

Tévedt, egyetlen szónak villáma
Nem csapott rád, óh, nagyon érzem
S itt búsulok a jégverésen,
Holott csak egy szó nem talált meg,
Én asszonyom, ibolya-vetésem,
Egy szó, kit más nem mondhat senki.

Pedig a neved sem menthetted ki
Szavaim nyári viharából
S messzi villámokként cikkáztak
Mégis a szavaim és fáztak
Egy szóba állni s csapni elébed.

Ez az egyetlen villám a vétek,
Minden és minden-rontó semmi:
Féltem, hogy valaha is tudjad,
Milyen egy és jó tudnék lenni
Túl a nyáron és jégverésen
S jaj, ez az egy szó nem csapott le,
Én asszonyom, bús ibolya-vetésem.

A TAVASZI SZÍV

Kalimpál és kalimpál és
Kalimpál kicsit bután
Esős, áprilisi hajnalt,
De még jobban délután,
De még jobban későn, éjjel:
Ilyen a tavaszi szív.

Nem bíznék rá egy garasnyit,
Nem bíznék rá egy garast,
Mert az áprilisi hajnal,
Rég kipróbáltam, ravasz
S szívünk viszi ravaszságba:
Ilyen a tavaszi szív.

Amit írok, az se hűség,
Április van, szív oson,
Minden háborúnál vénebb,
Hadakozik okoson,
Szerelem jön holt-testekre:
Ilyen a tavaszi szív.

ÖSSZEBÚVÓ FÉLELEM ÓRÁI

Bennünk pogány, víg násza van
Esztelenül szép gyermek-hitnek,
De néha-néha ezt a nászt
Az összebúvó félelem
Isten-órái szentelik meg.

Szerelmes szomorúság
Foszlott felhőjü leple hull ránk
Szorongatón és gyászosan
S ha kétfelé szakaszt a Föld
Bennünket: mégis összebujnánk.

Ekkor nincs senki -: mink vagyunk,
Két-eggyek és egymásra leltek,
Két búsitottak, búsitók,
Két tapadó, két üdözött,
Két legéheőbb, árva gyermek.

Ezek az órák feketék,
De a gyémátnál ragyogóbbak,
A mosoly-nász csillagai,
Halhatlan untság-kergetők,
Szent emlői a boldog Jónak.

Mézként pereg szorongatott
Szivünkől könnye terhes kedvnek
És tart a nász és tart megint,
Szemeink öröm-hitesen
Megint-megint összevetnek.

Óh, összebúvó félelem,
Óh, öröm-féltő, gyászos órák,
Fényes, fekete csillagok,
Kik reánk a nagy edzülés
Babonás új s új hitét szórják.

TALÁN HELLÁSZ KÜLDÖTT

Asszony, szépséges és rontó,
Köszönöm, hogy fölébredtél nekem
S néhány boldog hetem
Úgy élhettem, mint egy szerelmes és bölcs.

Hellászi bölcsék és költők
Nagy életét élhettem egy kicsit,
Kinek szívét viszik
Magasba: finom és rózsás hetérák.

Öledbe szent ájulásim,
Vagy Életről és Szépről dús viták,
Vagy csók-komédiák?
Nem tudom ma már, melyik volt több és szebb.

Mintha Hellász küldött volna,
Hogy hadd beszéljen egyszerre velem
A Nő, a Szerelem
S mannás ajkai a bölcseségnek.

Mindenkit el kell temetnem,
De Téged, az asszony-előkelőt,
Ha lesznek temetők,
Nem tudom, hogy kiként temesselek el.

VÁNDOR, TÉLI HOLD

Este volt, idegenben, távol,
Tarka, rossz népek jártak és szerettek
S mi búcsuztunk, szólván így:
Ölelkezniök kell a jobb embereknek,
Hiszen olyan ritkán lelik meg egymást.

Én őriztelek s őriztél-e engem,
Két jobb embernek őrizted-e sorsát?
Nagyon kis boldogság
Permetezett a mi fejünkre.

Talán te voltál, aki megbántad
Találkozásunk és bátor vágyad,
A cél-vevésünk s a botor hitünk.
Tudsz-e még hinni?
Próbáld meg s jól lesz: hiszünk.

Nekem a tele Holdak,
Az együtt-nézettek,
Szépek lesznek, mert szépek voltak
S a fogadásunk
Nekem ma sem egy útált, ócska folt:
Megbolondulnál, ha tudnád,
Miket juttat eszembe
A vándor, téli tele Hold.

TOVÁBB A HAJÓVAL

MÉGSEM, MÉGSEM, MÉGSEM

Fölgyujtogattam minden hevülésem
S hideg szemmel is megvizsgáltam magam:
Hitem, harcaim, bús kétkedéseim.
Jaj, hogy nem szabad mégsem, mégsem, mégsem
Beléd oldódnom, szent, gyötrött Sokaság.

Nem csillapítnak könnyes vigaszaid
Csillapító, nagy együtt-szenvedésben,
Vérző, egyszerű meghajlásra a Sors
Nem tud rábirni mégsem, mégsem, mégsem -
Külön szenvedek emberként, magyarként.

Százszor próbáltam elúzni sejtésem
S megharagvásom sötét démonait
S úszni az áradt, együttes vizeken.
Jaj, hogy nem szabad mégsem, mégsem, mégsem -
Külön utálok s külön nem enyhülök.

Bár teljesednék jámbor bizakodók
Golgotás hite nagy teljesedésben,
Bár megszépülne, jobbulna a világ.
Úgy fáj ez a Most s mégsem, mégsem, mégsem
Szabad beállnom hívőnek hitetlen.

ÁLDOZÁS PIROS KEDVVEL

Most, mikor a nagy inogások
Sápadt képe rezeg a Földön,
Szív-serlegem kiteszem, Uram
S piros kedvét, íme, kitöltöm.

Szamár úzõimre nem nézek,
Rongyos életemre vigyázok,
Tudom én jól, én jó Istenem,
Mi ilyenkor az óhajtásod.

Élni, élni hiteket osztva,
Élni, élni s éltetni tudni,
Hogy teremtõ s tartó, nagy eszed
Ne fogjon az Emberben bukni.

Éljünk, éljünk vígan, szilárdul
S ha elhullnak milliók, mások,
Vegyük át vigság-öröküket
S most, mikor a nagy inogások,

Alkuvások, eligérések
Sápadt képe rezeg a Földön,
Szív-serlegem kiteszem, Uram
S piros kedvét, íme, kitöltöm.

MÁR ELŐRE RENDELTETEM

Álom-mázsát hordok magamban
S mint ragyogó, súlyos kísértet
Nézegetem a maiakat
És imádkozva látok, mérek.

Ha mikor én álomba botlok
(Nehéz az álom mostanában),
Mindig aféléket képzelek,
Hogy az Élet ízlik a számban.

Hogy az Élet ízlik a számban
S szívem vérétől messze-messze
Csörgedeznek kicsi patakok
Én szívemnek vérével festve.

Valahol mintha fönt-fönt volnék,
Érc-oszlopok s gránit-bálványok
Szilárd talpazatát érzem:
Valamely Isten-fejen állok.

Állok, várok, nézek riadtan,
Sehogyssem bízok az Időben
S a fájdalmaim kiömlenek
Áradt tavasz-vizekként bőven.

Valamely Isten-fejen állok,
Mert így birom a bírhatatlant,
Mert így birom el a szívemet,
Ezt a jó és mégis rossz katlant.

Testem, ez a szent, kényes szerszám,
Mint valami ördögös posta,
A Most-Idők rémületeit
Előre és magával hozta.

SAJNÁLOM SZEGÉNY FIÚKAT

Szegény fiúk, kiknek hallanotok
Csak megvénült könyveinkből lehet,
Mit súgnak az éji Szajna-habok.

Évezred halt meg, nemcsak ezredek
S töletek egy szent világ elmaradt
S benne Szépért-kóborló emberek.

Az élet él, újúl, győz és szalad
És nektek hát tudhatni sem lehet:
Milyen szép volt, milyen tágas, szabad.

Csak megvénült könyveinkből lehet,
Csak őrködő emlékünkből szabad
Kisejteni a volt szebb éveket.

A SZENVEDÉS NÉL TÖBBET

Mikor az átkok átka zúg,
Milyen hazug
A szenvedés:
S a szenvedés milyen kevés.

Oh, többre és sokabbra vár,
Mint a Halál,
Öreg hivünk: -
Sokabbra vár beteg szívünk.

Mert most a Szó olyan legyen,
Mint a Hegyen
Krisztus Szava:
Évezredek hője, hava.

Ki jót beszél, Krisztust beszél,
Szörnyű a szél
S vitorla nincs:
Krisztus kell, ajtó és kilincs.

S Halálnál többet adjatok,
Égi Nagyok: -
Mert szenvedés,
A szenvedés bután kevés.

A BŰNÖK KERTJÉBEN

Bűneit egy csupa-vágyás, vén csontnak,
Szeresd, sajnáld a bűneimet,
Csak azt szeretem s annak hiszek,
Ki a bűnöket sírva szereti.

Nagy bűnökben virágzik el az Élet
És Jézus is szerette, szegény,
Kezét tartni a bűnös fején,
Mert illatos a bűn, mint a virág.

Hiszen a bűn mindig egy jajkiáltás
A Sors felé, hogy mért nem marad
Az ember mindig tiszta s szabad,
Vadba beoltott, nemes rózsa-szem.

Óh, bűneim, bár csak megtartanátok
Annak, aki megbocsátni tud,
Ki csöndesen bízó, nem hazug
S bűneim kertjét mélán járja be.

NYÖGÖK S MIND TERHEMMEL

Nyögök s mind terhemmel
S aztán nagy, visszatért
Élet-szerelemmel
Kívánkozok a tegnapha.

Valami nagyságos
Az emberben lehet,
Szörnyű bogos-ágos,
De Nap-nyila is van annak.

Óh, határtalanság:
Nincs Mult, Jelen, Jövő:
Egymásnak átadják
Ő üzenetüket az évek.

BÁTOR JAJ NÉLKÜL

Büntetem magam egy kacagásért,
Egy feledt óráért kínozom magam:
Minden, amiért illett örülnöm,
Odavan.

Emberségek s a javuló Holnap
Hitébe ömlött nagy szerelem
Tört-szédülten zuhant a mélységbe
Le velem.

Együtt-fájok zúzott hitekkel,
Reménytelenül roncsok alatt,
Egy bátor jajjal tán megkönnyülnék
S nem szabad.

UGRANI MÁR: SOHA

Megállok pihegve, űzetve,
Ugrani nem fogok tőzekbe,
Ugrani már: soha már.

Megállok s űgy állok, űgy állok,
Miként a három szent királyok,
Kik Krisztustól jötenek.

Pokoltokból semmit se hoztam.
S amim csak volt: szét-elosztotam.
S nem kell nekem semmi sem.

Állok egy kifosztott lélekkal,
Drága, megrabolt emlékekkel,
De siváran, savanyun.

Adjatok egy jobbik világot
S akkor talán másképpen látok,
De adjatok: de hamar.

És különben mindennek vége,
Megállni: sorsom tisztessége
S ugrani már - soha már.

TÁVOLRÓL A MOSTBA

Úgy ötven évről nézhetni a Mostra.
Be boldog lesz, ki majd megmosolyogja
Vergődő, zűrös, mai életünket
S úgy látja, ahogy látni kellene:

Feltörni indult, tébolyos zene,
Lelkek nagy csődje, jövők szomjusága.
Be boldog lesz, ki majd messziről látja
S szól majd felőlük bölcsen, hidegen.

De ma szenvedünk mind-mind ideleln,
Magyarul pláne még különösebben,
Ki több jószágban, ki több örületben,
De élni semmiképpen sem vidám.

Hát eloldalak, béklyós paripám,
Szaladj bele a meg nem ért Jövőbe:
Úgy fáj a Most és én úgy fájok tőle.
Be jó volna visszatekinteni,

Úgy ötven évről nézhetni a Mostba.

1914 március

A SZAMARAS EMBER

Be szép, ha nem is igaz, hogy ment:
Virágosan, számárháton és sírva.
A Biblia írja,
Hogy Nagypéntekre nem is gondolt,
Csak ment, ment és a szíve szomj volt.

Ilyen szomjas szívekkel járnak
Azóta is és pálmák nélkül
Gyorsult kálváriáját
Az Életnek s mit tőle kapni,
Szamárháton annyi, de annyi
Vitéze a Jónak.

Be szép: pálmák napja holnap
S e vén legenda megderül:
Tán kerül
Ezután is szamaras ember
Másokért küzdő szerelemmel.
Hiszen úgy kell, kell a számárság.

Jézus, Tavasz és Jeruzsálem:
Be régi-régi történet ez,
Ámen, ámen.

A MINDEGY ÁTKA

Sorakoznak s elfutnak a hetek,
Mintha kórház-szagtól futnának.
Talán nem volt soha ilyen beteg
Az Élet, mely szennyesen bukdos
S nem tud eljutni tiszta kuthoz.

Máskor se volt itt élni jó dolog,
De viharok sűrűbben jöttek
És többen voltak zúgó bátorok.
Most már a reménytelen Mindegy
Túlságosan meggyőzött minket.

A Mindegy, mi ma mindent összetör,
A lány ujjakat összefonja,
Hogy nem szorul össze az ököl.
S hogy itt még valami teremjen,
Gyertek, menjünk a Mindegy ellen.

Igenis: kell a bátor lobbanás
S nem élet, hogyha nem kiáltjuk,
Hogy minden vannál mindig jobb a más.
Gyujtsuk ki jól a sziveinket:
Csak azért se győzhet a Mindegy.

1913

MEGMARADOK VIRÁGOS MEZŐKÖN

Virágosak bár ma is a mezők,
Elmaradtak a híg gerjedezők
S csak a gyűlölkők dühe gyúlt meg.

Lelkendezők hangos hadja szaladt
Utánam a nevető Nap alatt,
Jó voltam nekik: dicsés és bátor.

S mégis és mégis ma vagyok: Magam:
Olcsó szegődtek hadja odavan
S gyönyörűen és sokan üldöznek.

Ez a királyi: a száműzetés,
Ez a királyi: büszke megvetés,
Mikor eliszkol az olcsó gárda.

Szeretem, hogy így majdnem egyedül,
Bolond szívem még egyre hegedül
S megsokasodtak vad üldözőim.

Igy jár az ember, aki valaki,
Igy kell bátoran, szépen vallani:
Egy ál-barátnál száz dühödt inkább.

Életem: vallás, gőg és szerelem
S az üvöltőket jobban szeretem
Hizelkedő s divatra jötteknél.

Barátok múltak s én megmaradok,
Régi hibám és mégis csak adok:
Van miből és az üldözés: áldás.

Királyi, dús és mindig ugyanaz,
Megmaradtál s megmaradsz, vén kamasz:
Barát sem kell s nem ijjeszt ellenség.

Amit adtam: örökség s nem divat
S addig is, míg a Halál elhivat,
Magam vagyok: adó, jó s virágos.

A PIROS RÓZSA

Piros rózsza, piros rózsza,
Be másképpen
Énekeltem volt én róla,
Amikor még kertekben nyílt
S gyöngye szívekre hajbókolt.

Piros rózsza, piros rózsza,
Be más lettél,
Húnyó Napnak véres csókja,
Vad dühöknek vad szerelme,
Föld árnyéka fenn az Égen.

Piros rózsza, piros rózsza,
Volt sziveknek
Együgyű, szép takarója,
Hol most virítsz, ott viríts el,
Hol most pusztítsz, ott pusztulj el.

TOVÁBB A HAJÓVAL

Sírjunk, mert csaltuk magunkat balul,
Átkozzunk rettenetes jogunkban,
De bizonyos, hogy mosolyog az Úr.

Jóbot s Nérót is látott eleget,
Niobét s Phrynét: ismeri fajtánk
Az Úr, ki Úr egész világ felett.

Sorsa övé, lehetne boldog is,
De egymás ellen él csak egymás közt:
Szomorú faj, de utálatos is.

Ember-faj és gyász ígyen igazul,
Mégis sirjunk mi szörnyű jogunkban,
De bizonyos, hogy mosolyog az Úr.

Ismeri Ő ezt a rossz gyermeket,
Az Embert, az ős javíthatatlant,
Ki holnapra már mindent elfeled.

Átkát ma még az égre szórja Jób,
De szomszédi s gyermeki körulte
Már fűtetik a vidámság-hajót.

Röpül, esik, föllendül és zuhan
Kezébe tett sorsával az Ember
Örömben is vérben-háboruban.

Sírjunk azért, de átkaink vadul
Őrülő, nagy rohamában értsük meg,
Ha mosolyog s csak mosolyog az Úr.

S ha elmulnak az elmulnivalók,
Holnap, Idő, örök élet-tenger,
Táncoltasd majd csak tovább a hajót -
Szegény, csodás, véres Élethajód.

VALLOMÁS A SZERELEMRŐL

A KALOTA PARTJÁN

Pompás magyarok, templomból jövet,
 Mentek át a Kalota folyón
 S a hidat fényben majdnem fölemelte
 Az ölelő, júniusi nap.
 Mennyi szín, mennyi szín, mennyi kedves
 És tarkaságban annyi nyugalom
 És fehér és piros és viritó-sárga,
 Izgató kék és harcos barna szín
 S micsoda nyugodt, nagyságos arcok,
 Ékes párták, leesni áhitók.
 Papi-beszéd kemény fejükből csöndben
 Száll el s nyári illattal vegyül.
 Mily pompás vonulásuk a dombon.
 Óh, tempós vonulás, állandóság,
 Biztosság, nyár, szépség és nyugalom.

S reám nyilaz a nyugtalanság:
 Leány-szemek, Sorsom szemei,
 Szemek, melyekben rózsás, húsz éves,
 Vidám kamasznak látom magam,
 Szebb szemek minden volt szemeknél
 S bennük végképp megpecsételtetett
 Az én örök-bús ifjuságom:
 Vonzódás, drága üzetés,
 Csapongás a végső csapásig
 S imádkozva nézni e nagy szemekben
 Magamat és mint vagyok bennük.
 Csönd, június van a szivemben,
 Átalvonult templomi népség
 Belém költözött áhitata
 S e percben a Kalota partján
 Biztosság, nyár, szépség és nyugalom.

1914

ÉS MÉGIS MEGVÁRTALAK

Te még nem indultál el útnak
S engem úzótt az unalom,
Sok-biroknak e dühös láza,
Száz iramú, vad utamon.
Szeretők és cimborák hulltak,
Veszték mellőlem sorba ki,
De nem tudtak eloltani
Száz életet oltó fuvalmak.
Lendületek és szünetek,
Tivornyák, villámlások, lármák
Vakok voltak és süketek.
Nem volt soha oda-adásom,
Valaki féltően fogott:
Nem indultál, nem jöhettél még
S valójában nem lobogott
Életem még a poklokban sem
És eltemettek százszor is
És száz életből vígan tör ki
Egy teljes élet, mámor is.
Újságos ízével a vágynak
Pirulón és reszketegen
Hajtom megérkezett, megérett,
Drága öledbe a fejem.
És mégis megvártalak.

AZ ELHAGYOTT KALÓZ-HAJÓK

Hajnalodik s végre: az én hajómon,
 Az igazin, szállok virág-fedetten.
 Nem ismerek a vén, elszánt kalózra,
 Hurrák, vágyak pompás legénye lettem
 S boldog hajóm fátyollal lobogózva
 Olyan, mint kék fátylas ég-darab.
 Tűz-szememen bekacag a Nap:
 Sohse látott csodábbat e hajónál,
 Sohse látott hajóst még hajnalibbat.
 Tengereket zudít elénk a vágyunk,
 Még Oceánunk is az enyém.
 Karunk ölelő ritmusára ringat,
 Himnuszt kürtöl a babonás hajó-kürt
 S zeng a csók a hajó fedelén.
 Árbócom: a váró diadal,
 Bódító és szűz-lyány adta csók
 S üldözőim a kalóz-hajók,
 Kikkel rabolva, hajh, annyit bolyongtam
 Olcsó siker- s csók-portékára lesve.

Hát mégis hasztalan hajsolt az Este,
 Nem az ő ölébe jött vagyok,
 Hajnalok küldöttek, hajnalok
 S mégis eljött értem a hajóm.

Óh, volt hajók, be elárnyultatok már,
 Óh, volt prédák, be nincs ízetek.
 Szabadabb vagyok minden szabadoknál,
 Olyan teljesen nem magamé.
 Szemem melyik volt hajót vágyja vissza?
 Gyötrelmes, kérdő, kinzó ifjuságnak
 Zöld lobogóju, éhes kis hajóját?
 Vihar-hajómat, mely az ósdi nóták
 Kopott, kis bárdjait hagyta el?
 Avagy a száz-szoknya lobogót
 Lengető, unt, céda csók-hajót?
 Névnek, hírnek, mámornak, bölcseségnek

Csúnya kalóz-hajóit talán?

Ím, itt van a szívemen a lány,

Itt van a szívemben a tenger-élet,

Felörvendem, fölélem s boldog órák:

Most vagyok Én és büszkén viszem

Szent és ifjuságos, bolond viharokba

Az egyetlen ölelnivalót:

S Életem új, legsorsosabb hajóját.

VÁGTATÁS A HOLDNAK

Holdnak, mint minden jó vitéz,
Holdnak vágok és nyargalok tele Holdnak,
Mögöttem ott-hagyott, vén,
Unott és lusta éveim gyalogolnak.

Rabolón s vidáman viszem
Utólért mámoros Jövöm bizodalját,
A minden percre szebb perc
S minden kérdésre felelet szent hatalmát.

Arany-haja s gyöngy-szeme van,
Pihegő, simuló Csoda az én lelkem,
Azért viszem oly büszkén,
Istent és Időt megcsalón, érdemelten.

A Hold váró és biztató
S mi ketten sokkal több vagyunk, mint az Élet,
Sokkal hívőbb a lelkünk,
Sokkal kacagóbb, remegőbb, sokkal mélyebb.

És félnek a kísértetek
S hogy egyre jobban vágtatunk, elmaradnak
S mi csodákként csodákba
S a szabadságból rohanunk föl szabadnak.

Holdnak, mint minden jó vitéz,
Holdnak vágok és nyargalok tele Holdnak,
Mögöttem ott-hagyott, vén,
Unott és lusta éveim gyalogolnak.

ÓH, FAJTÁM VÉRE

Egyazon fajtánk, ősi viharok
Harca és ölelése
Váratta rám két, fiatal karod.

Sok idegen, vad, csókos perzselés
Csufítja el az arcom:
Szépíts, csókolj, az élet már kevés.

Bolond, új kor: minden megváltozik,
De mi feledt nászunkban
Szép úr-fajtánk megint találkozik.

Kiket edzettek százados kohók,
Ím, egymás ajkán késtünk:
Egymást karolók és nem loholók.

Idegen utak s asszonyok hona
Oly hús-halványan kísért,
Mintha nem jártam volna ott soha.

Mintha régi, bús-szerelmes titok
Nyillott volna ki bennünk,
Mely most már újra burkolódnai fog.

Óh, véreimből véredzett büszke vér,
Bora közös hitünknek,
Lyánykóm, testem, urasztali kenyér.

Nagy szemed én nagy szememre terül,
Pilláink mutat ásnak
S megindul szemem, mint rég, gyermekül.

VALLOMÁS A SZERELEMRŐL

Hetedhét országban
Nem találtam mását:
Szeretem szép, beteg,
Csengő kacagását,
De nagyon szeretem.

Szeretem, hogy elbujt
Erős, nagy voltomban,
Szeretem hibáit
Jóságánál jobban,
De nagyon szeretem.

Szeretem fölséges
Voltomat e nászban
S fényes biztonságom
Valakiben, másban,
De nagyon szeretem.

MINDEN NAGY MEGÚJHODOTTSÁGOM

Megvonom szépen büszke vállam
És le hull rólam minden, ami volt
S feléd sikolt
Minden nagy megújhodottságom.

Minden asszonyom visszahoztad
És te vagy a szép, fényes ráadás
S az áradás
Kicsap a virágos rétekre.

Kis csillagom, be jól szeretlek,
Be megszerettem érted a Jövőt,
Nagyra-törőt,
Úgy szeretem most már magunkat.

Úgy szeretem, hogy benned élek
S hogy te bennem vagy, úgy szeretem:
Óh, szerelem,
Be virágos vagy s véghetetlen.

Óh, szerelem, voltam és multam,
Óh, szerelem, óh, jövőidők,
Kényszerítők,
Hálát bókol ős ifjuságom.

CIFRA SZŰRÖMMEL BETAKARVA

Szerettem volna, hogyha untat
Bolondulása a Földnek,
Ez a nagy vér-lakodalom,
Cifra szűrőmmel betakarni
Vihar elől magunkat.

Be jönnek indult ez a játék,
De közben szinte mi kedvünkért
Kitört az égi háború,
Fájva, sivítva és cikkázva:
Átok ez, vagy ajándék?

Küldöm a szívemet szivedre
Óráiban borzalomnak,
Hátha mégis odatalál,
Ahol egyetlen helyet kaphat,
Hol tán mégis pihenne.

Be nagyon rettent ez a várás,
Be méltatlan is a mi sorsunk:
Tépett és véres milliók,
Két szép ember, kiket rosszkor vett
Elő a megkivánás.

AZ IDŐK KEDVELTJEI

Mi nem fogunk unásba húnyni,
Mert riasztón szépek az Idők
S az Idők kedveltjei vagyunk mi.

Szivemben minden százszor ujhodt,
Mert vakítóbb örömtüzeket
Még másnak a Sors sohase gyujtott.

Mi parádénk e szörnyű Minden
S kéjes Vitus-táncuk az Idők
Itt ropják most a mi szíveinkben.

Fölséges a háboruzásunk,
Fölséges a világ kórusa:
Mi-kettőnknek nem lesz soha másunk.

A Halál szent parfüme terjeng
Forró, zaklatott ölünk körül:
Nincs oly isten, ki ellenünk merjen.

Óh, mi, boldog kiválasztottak,
Kik magunkban minden életet
Cipelünk elébe a Gonosznak.

Óh, Gonosz, ki legnagyobb lettél,
Két szép embert összekerítő
Nagyobb híddal a kis szerelemnél.

Mi nem fogunk unásba húnyni,
Mert riasztón szépek az Idők
S az Idők kedveltjei vagyunk mi.

ŐRIZEM A SZEMED

Már vénülő kezemmel
Fogom meg a kezedet,
Már vénülő szememmel
Őrizem a szemedet.

Világok pusztulásán
Ősi vad, kit rettenet
Úz, érkeztem meg hozzád
S várok riadtan veled.

Már vénülő kezemmel
Fogom meg a kezedet,
Már vénülő szememmel
Őrizem a szemedet.

Nem tudom, miért, meddig
Maradok meg még neked,
De a kezedet fogom
S őrizem a szemedet.

BETEG SZÍVEMET HALLGATOD

Téged keresve útján, harcán,
Milyen bátor, erős szívem volt,
Milyen muzsikás, milyen harsány.

Milyen beteg most, milyen vásott:
Dobbanását nem tartja más, csak
Te nagy, szerelmes akarásod.

Ha még egyszer vadul fölzengne,
Himnusza a kíné s a kéjé,
Himnusza a himnuszod lenne.

Himnusz, hogy mégis rád találtam,
Nagy vétkekkel, nagy kerülőkkel,
De élve és nem a halálban.

S mindent megér, ha csak egy óra
Dalolta el dalát melletted
S nem nyílhat a szám átok-szóra.

Beteg szívvel, istenes ember,
Vallok neked, ím, kicsi párom,
Áhitatos, bús szerelemmel:

Ne hallgasd rossz, beteg zenéjét,
Jó a szívem, mert benne vagy te
S sziveink az órákat éljük.

DE HA MÉGIS?

Gondoltam: drága, kicsi társam,
Próbáljunk mégis megmaradni
Ebben a gyilkos, vad dulásban.

Mikor mindenek vesznek, tűnnek,
Tarts meg tegnapnak, tanuságnak,
Tarts meg csodának avagy bűnnek.

Mikor mindenek futnak, hullnak,
Gondoltam: drága, kicsi társam
Tarts meg engem ígérő Multnak.

Tarts meg engem, míg szögek vernek,
Véres szívemmel, megbénultan,
Mégis csak tegnapi embernek.

Karolsz még, drága, kicsi társam?
Jaj nekem, jaj, ezerszer is jaj,
Ebben a véres ájulásban.

De ha megyek, sorsom te vedd el,
Kinek az orkán oda-adta,
A te tűrő, igaz kezeddel.

NÉZZ, DRÁGÁM, KINCSEIMRE

Nézz, Drágám, kincseimre,
Lázáros, szomorú nincseimre,
Nézz egy hű, igaz élet sorsára
S őszülő tincseimre.

Nem mentem erre-arra,
Búsan büszke voltam a magarra
S ezért is, hajh, sokszor kerültem
Sok hajhra, jajra, bajra.

Jó voltam szerelemben:
Egy Isten sem gondolhatná szebben,
Ahogy én gyermekül elgondoltam
S nézz lázban, vérben, sebben.

Ha te nem jöttél vóna,
Ma már tán panaszló szám se szólna
S gunyolói hívő életeknek
Raknak a koporsóba.

Nézz, Drágám, rám szeretve,
Téged találtalak menekedve
S ha van még kedv ez aljas világban:
Te vagy a szívem kedve.

Nézz, Drágám, kincseimre,
Lázáros, szomorú nincseimre
S legyenek neked sötétek, ifjak:
Őszülő tincseimre.

AKKOR SINCSÉN VÉGE

Te vagy ma márnak legjobb kedve
És olyan gazdag ez a ma,
Hogy, ha egy életet akarsz,
Ma nézz jól a szemembe.

Végig-nézhetsz a vágyak boltján,
Láthatsz ezer kirakatot,
Neked én vagyok egyedül
Gazdagon és mogorván.

Neked én vagyok neked-szántan
És hogyha nincsen örömed
És hogyha nem érted a mát,
Mindegy: én meg nem bántam.

Az adhatás gyönyörüsége
És a ma öröme telít
És hogyha véget mondanál,
Hát - akkor sincsen vége.